

ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครู
โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

นายจรเกียรติ บุญนา

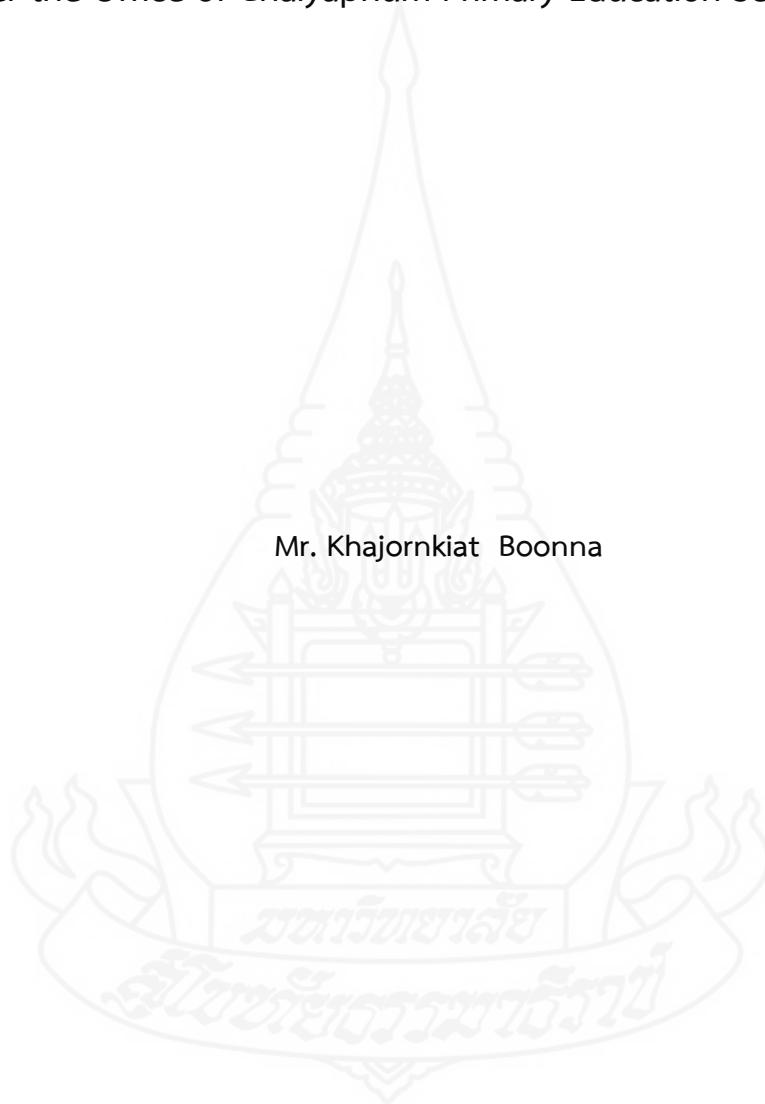

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

The Satisfaction with Using Satellite Television of Teachers in Small Schools
under the Office of Chaiphum Primary Education Service Area 3

Mr. Khajornkiat Boonna

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3
ชื่อและนามสกุล	นายขจรเกียรติ บุญนา
แขนงวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียน
ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
ผู้ศึกษา นายขจรเกียรติ บุญนา **รหัสนักศึกษา** 2542701087 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 222 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับตารางเวลา ออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (2) ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียนติดตั้งจอโทรทัศน์มีความสูงถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับสายตานักเรียน และความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20 – 1.50 เมตร (3) ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง สอนเนื้อหาสาระในแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา (4) ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง คอยช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน และ (5) ด้านผู้เรียน นักเรียนสามารถเปิดและปิดโทรทัศน์ และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

คำสำคัญ ความพึงพอใจ โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนขนาดเล็ก ประถมศึกษา

Independent Study title: The Satisfaction with Using Satellite Television of Teachers in Small Schools under the Office of Chaiyaphum Primary Education Service Area 3

Author: Mr. Khajornkiat Boonna; **ID:** 2542701087;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Varangkana Topothai, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objective of this research was to study the satisfaction with using satellite television of teachers in small schools under the Office of Chaiyaphum Primary Education Service Area 3.

The research sample consisted of 222 teachers teaching in small schools under the Office of Chaiyaphum Primary Education Service Area 3 during the second semester of the 2017 academic year, obtained by stratified random sampling. The employed research instrument was a questionnaire on the satisfaction with using satellite television of teachers in small schools. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that the overall satisfaction with using satellite television of teachers in small schools under the Office of Chaiyaphum Primary Education Service Area 3 was at the high level. When specific aspects of using satellite television were considered, it was found that their satisfaction was at the high level for every aspect, with the items in each aspect receiving the highest rating means being as follows: (1) in the aspect of instructional management, the item on having the learning time table in accordance with the broadcasting table of educational television; (2) in the aspect of environment condition of the classroom, that on the installed television set being appropriately high for the students' eye sight, with the height of 1.20 – 1.50 meters from the classroom floor; (3) in the aspect of teachers in the upstream schools, that on their teaching time being appropriate with the allotted time; (4) in the aspect of teachers in the downstream schools, that on their behaviors of helping to solve problems arising during the instructional management; and (5) in the aspect of learners, that on the students being able to turn on and turn off the television and the satellite signal receiving device correctly and safely.

Keywords: Satisfaction, Satellite television, Small school, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ โทโพธิ์ไทย ประธานที่ปรึกษางานศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณา ให้คำปรึกษาแนะนำ และติดตามการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้เสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ ศุภวรรณ ผู้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ทั้งหมด

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้แก่ นายสุฤกษ์ ชัยมาลา (ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) นางปัญจรัชต์ สุจันงค์ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา) และนายเรืองชัย วรรณกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา) ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ และให้คำแนะนำจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 คณะผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ ทำวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เพื่อน นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกคน รวมถึงสมาชิกครอบครัวทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องนี้บรรลุผลสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชา พระคุณแต่บิดา มารดา ผู้ให้ชีวิตและอบรมสั่งสอน และแต่บรรดาคณาจารย์ ผู้ประสาวิชาความรู้ รวมถึงแต่ผู้มีพระคุณทุกท่านผู้เอื้อเฟื้อสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขจรเกียรติ บุญนา

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ความพึงพอใจ	8
การศึกษาทางไกล	9
การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน	13
โรงเรียนขนาดเล็ก	22
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครู โรงเรียนขนาดเล็กในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม ของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน	44
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปการวิจัย	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	60
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย	61
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	71
ประวัติผู้ศึกษา	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	สถานศึกษา ที่ตั้งและขนาดสถานศึกษา 29
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 222) 41
ตารางที่ 4.2	ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม (n = 222) 43
ตารางที่ 4.3	ด้านการจัดการเรียนการสอน (n = 222) 44
ตารางที่ 4.4	ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (n = 222) 45
ตารางที่ 4.5	ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง (n = 222) 47
ตารางที่ 4.6	ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง (n = 222) 48
ตารางที่ 4.7	ด้านผู้เรียน (n = 222) 49

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ได้มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง สำหรับประเทศไทย ได้มีการนำดาวเทียมมาใช้ในการสื่อสาร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ทั้งนี้เชื่อว่า การสื่อสารยังมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพียงใด ประชาชนก็มีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพมากขึ้น ในด้านการศึกษาก็เช่นเดียวกัน หากรัฐสามารถกระจายการศึกษา ให้ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย คุณภาพของประชาชนจะได้รับการพัฒนา ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศโดยส่วนรวม จึงจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อที่จะสื่อสารการศึกษา ไปถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง การใช้สื่อโทรคมนาคมดาวเทียม จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ในรูปของการศึกษาทางไกลโดยใช้ระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ผ่านดาวเทียม(กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2542, น. 1)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นประโยชน์ของการใช้ดาวเทียมเพื่อการศึกษา จึงได้จัดโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมขึ้น เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2537 และได้ดำเนินการต่อเนื่อง มาจนปัจจุบัน

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

การจัดการศึกษาโดยใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการจัดการศึกษาที่นำความรู้และการเรียนการสอน จากผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในการสอน ไปยังผู้เรียนในส่วนภูมิภาค หรือชนบทห่างไกล ทำให้ผู้เรียนสัมผัสและได้รับความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในการสอน และระบบการสอนที่มีความคมคุณภาพจากศูนย์กลาง ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และได้มาตรฐานโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ในคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน (2) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้เหมาะสม มีประโยชน์ต่อผู้เรียน และ (3) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล ให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีการสื่อสารของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2542, น. 1-2)

นอกจากนั้น การพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต การพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือเป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน นำสู่ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้คนไทย ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ (1) พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย (2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึง

และมีคุณภาพ และ (3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษา และเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ พร้อมกลไก เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติเป็นกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพการศึกษา และเรียนรู้ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ความสามารถ
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาระบบผลิตครูคุณภาพ และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาครูคุณภาพ และบุคลากรทางการศึกษา การใช้ครูคุณภาพและบุคลากรทางการศึกษา
3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษและการเรียนรู้ทั้งในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีคุณภาพ

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ กระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการมีความโปร่งใสเป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา และเรียนรู้ให้มากขึ้นและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ที่มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษา ด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นอกจากนั้น ประเด็นการศึกษาที่ต้องพิจารณาแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกล กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายที่จะแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ประสบปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ด้วยโครงการขยายผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ไปยังโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ เน้นการจัดการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ โดยรับสัญญาณการจัดการเรียนการสอน จากโรงเรียนวังไกลกังวลตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไปจึงกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2557

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขึ้นตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรูปแบบการบริหารการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยกำกับ สนับสนุนส่งเสริม และประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และบุคคลต่างๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา

ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษาอื่นให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีขอบข่ายภารกิจบริหารจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย (1) อำเภอจัตุรัส (2) อำเภอบำเหน็จณรงค์ (3) อำเภอเทพสถิต (4) อำเภอเนินสง่า (5) อำเภอหนองบัวระเหว และ (6) อำเภอซับใหญ่ ซึ่งมีสถานศึกษาสังกัด จำนวน 198 โรงเรียน แบ่งโรงเรียนออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 119 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 75 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 4 โรงเรียน จะเห็นได้ว่ามีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากถึง 119 โรงเรียน นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากเป็นเด็กด้อยโอกาส อยู่ในพื้นที่ห่างไกลกันดาร (Closed Area) มีข้อจำกัดด้านการคมนาคม วัฒนธรรมเศรษฐกิจ ความบกพร่องทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และการเรียนรู้ ตลอดจนข้อจำกัดด้านการจัดบริการของรัฐ ที่ยังไม่ทั่วถึงไม่สนองความต้องการ ความจำเป็นของปัจเจกชน ชุมชน และท้องถิ่น

นอกจากนี้นักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็ก ยังมีผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน ขาดความพร้อมทางด้านปัจจัยหลายด้าน เช่น ขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้นเรียน งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ในการจัดสรรโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จึงขาดแคลนงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

ปัจจุบัน โรงเรียนขนาดเล็กได้ใช้การจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบทุกชั้นเรียน ครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดสื่อการเรียนการสอน ซึ่งดำเนินการถ่ายทอดออกอากาศการเรียนการสอน จากโรงเรียนวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3, 2560)

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดจำนวน 119 โรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยได้รับพระราชทาน การศึกษาด้วยการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จากโรงเรียนไกลกังวล เป็นแนวทางใน การช่วยขจัดปัญหาความด้อยโอกาส ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการขาดแคลนครู และ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ดังนั้นโครงการนี้ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหอุปสรรคทางการศึกษา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาของการจัดการศึกษา ด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม ปัญหาด้านการจัดการได้แก่ (1) ปัญหาการบริหารโครงการ และนโยบายของโรงเรียนที่ยังไม่ชัดเจน ในเรื่องกระบวนการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (2) ปัญหาด้านงบประมาณ ในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (3) ปัญหาด้านการบำรุงรักษา โดยขาดการตรวจสอบดูแลบำรุงรักษา

เครื่องรับสัญญาณหรืออุปกรณ์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้การใช้งานไม่ต่อเนื่องและ (4) ปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอนของครูไม่สม่ำเสมอ

ส่วนปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า (1) ปัญหาครุขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามขั้นตอน ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการจัดการศึกษาทางไกล (2) ปัญหา ครุขาดการควบคุมให้นักเรียนเข้าเรียนตามเวลาในการออกอากาศ ขาดการติดตาม แนะนำ เพิ่มเติม ระหว่างเรียน ขาดการติดตามตรวจสอบผลงานนักเรียน และ (3) ปัญหา ครุขาดการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ขาดการบันทึกหลังสอนอย่างสม่ำเสมอ และขาดการประเมินผลตามสภาพจริงของเด็ก ขาดการนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ทราบปัญหา หาแนวทางการแก้ไข และพัฒนาปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

จากปัญหาดังกล่าว จึงส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

ความพยายามในการแก้ปัญหา ของการจัดการศึกษาการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 แบ่งเป็นด้านการจัดการโดย (1) ผู้รับผิดชอบศึกษาทำความเข้าใจบริบทของสถานศึกษา และกระบวนการจัดการศึกษา ด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล และประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษา ด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก (2) ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (3) มีการกำหนดระยะเวลา ในการตรวจสอบดูแลบำรุงรักษา เครื่องรับสัญญาณหรืออุปกรณ์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อการใช้งานอย่างต่อเนื่อง และ (4) เพิ่มการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ได้มีการอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน เน้นย้ำการควบคุมให้นักเรียนเข้าเรียน ตามเวลาในการออกอากาศ ให้ความรู้ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงของเด็ก เพื่อหาแนวทางการแก้ไข และพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาหาความรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3, 2560)

ความพยายามแก้ปัญหาในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ บุญเตียร ชติเนตร (2548) ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอแม่จรมิ จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่าสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม มีความแตกต่างกัน ผู้บริหาร ครูเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนแบบทางไกล และเห็นว่าสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดี ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนนักเรียนบางคนสูงแต่นักเรียนบางคนต่ำ ซึ่งน่าจะเกิดจากความเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน และความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ตลอดถึงการกำกับดูแลของครูผู้ควบคุมของโรงเรียนปลายทาง ปัญหาอุปสรรคที่

เกิดจากการจัดการเรียนการสอน เกิดจากวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ โรงเรียนต้นทางสอนเร็ว นักเรียนปลายทางเรียนไม่ทันโรงเรียนต้นทาง และครูผู้ควบคุมบางท่านไม่เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขยายโอกาสครูเห็นความสำคัญ ของการเรียนการสอนแบบทางไกล และเห็นว่าสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดี ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใจ และมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน เกิดจากวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ โรงเรียนต้นทางสอนเร็ว นักเรียนปลายทางเรียนไม่ทัน และครูผู้ควบคุมบางท่านไม่เตรียมการสอน

1.5 แนวทางในการแก้ปัญหา

จากสภาพดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปพัฒนาครูผู้สอน ที่ใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ให้มีวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และนำไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านผู้เรียน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 *ประชากร* คือครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 572 คน

3.2.2 *กลุ่มตัวอย่าง* คือครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 222 คน ได้มาจากการคำนวณ ตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

3.3 *ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย* การวิจัยครั้งนี้ศึกษา ความพึงพอใจต่อการใช้ โทรศัพท์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอน โรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

3.4 *เครื่องมือการวิจัย* ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้โทรศัพท์ทางไกล ผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

3.5 *ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย* คือ ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2561 ถึง 31 มีนาคม 2561

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 *ความพึงพอใจ* หมายถึง ระดับความคิดทางบวก ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่มีต่อการใช้โทรศัพท์ทางไกลผ่านดาวเทียม แบ่งเป็น 5 ระดับคือระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

4.2 *การใช้โทรศัพท์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครู* หมายถึง การนำรายการโทรศัพท์ เพื่อการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดาวเทียม จากผู้สอนต้นทาง ของโรงเรียนไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มาถ่ายทอดความรู้ในการเรียนการสอนสู่โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 ครอบคลุมด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอน โรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

4.3 *ครู* หมายถึง ผู้สอนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งรวมทั้งข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างสอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยสอนใน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ถึงระดับ ช่วงชั้นที่ 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในปีการศึกษา 2560

4.4 *ผู้เรียน* หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษา จากครูโรงเรียนต้นทางเป็นหลักผ่านสื่อโทรศัพท์ ทางไกลผ่านดาวเทียม โดยมีครูผู้สอนปลายทางเป็นผู้ควบคุมดูแล อำนวยความสะดวก จัดเตรียม บรรยากาศ และวัสดุอุปกรณ์ ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามโรงเรียนต้นทางได้

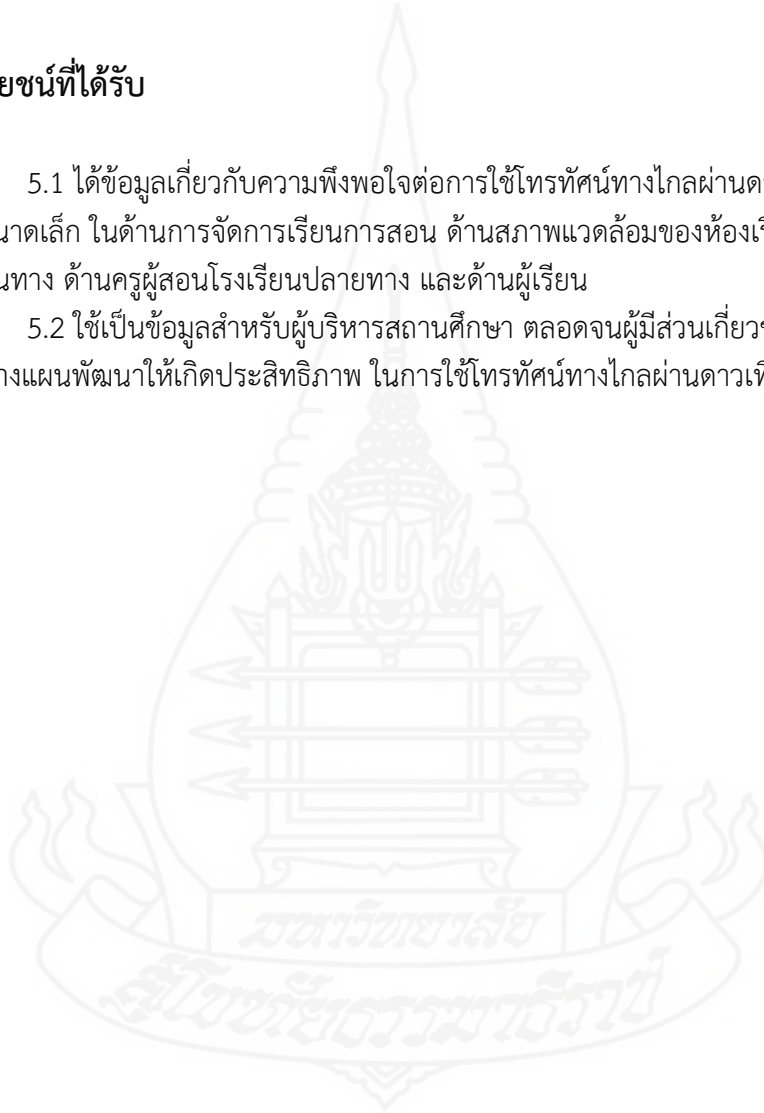
4.5 *โรงเรียนขนาดเล็ก* หมายถึง สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ที่มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 1-120 คน มีจำนวน 119 โรงเรียน

4.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย (1) อำเภอจัตุรัส (2) อำเภอบำเหน็จณรงค์ (3) อำเภอเทพสถิต (4) อำเภอเนินสง่า (5) อำเภอหนองบัวระเหว และ (6) อำเภอซับใหญ่ ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 198 โรงเรียน ครูจำนวน 1,891 คน และแบ่งโรงเรียนออกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 119 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 75 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรงเรียน

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอน โรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

5.2 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้ในการวางแผนพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ ในการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องความพึงพอใจการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. ความพึงพอใจ
2. การศึกษาทางไกล
3. การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดเล็ก
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจนำเสนอครอบคลุมความหมายของความพึงพอใจ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจดังนี้

1.1 ความหมายความพึงพอใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ

กรรวิ กั้นเงิน (2548, น. 22) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของเราที่ต้องสัมผัสกับโลกทัศน์เกี่ยวกับความหมายของการจัดการสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

กชกรเป้าสุวรรณ และคณะ (2550) ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่เราควรจะเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจเป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นการรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ ที่มนุษย์เราได้รับอาจจะมากหรือน้อยก็ได้และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่เมื่อใดที่สิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกบวกเป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ

ราชบัณฑิตสถาน (2552) ได้ให้ความหมายของคำว่าความพึงพอใจ ดังนี้คำว่า “พึง” เป็นคำกริยาอื่น หมายความว่า ยอมตาม เช่น พึงใจและคำว่า “พอใจ” หมายถึง สมชอบ ชอบใจ

โดยสรุป ความพึงพอใจ เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ เป็นการให้ค่าความรู้สึกของเราที่ต้องสัมผัสกับโลกทัศน์เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุข เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

อุกกฤษฎ์ ทรงชัยสงวน (2543) ได้รวบรวมกลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบของแรงจูงใจไว้ 4 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory motivation) ทฤษฎีนี้เขาได้เสนอความต้องการในด้านต่าง ๆ กันของมนุษย์เรียงลำดับจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการอยู่รอดไปจนถึงความต้องการทางสังคม และความต้องการยอมรับนับถือจากกลุ่มว่าตนมีคุณค่าและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มาสโลว์ ถือว่าการเรียงลำดับความต้องการนี้มีความสำคัญ โดยมนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงได้ก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองแล้ว

2. ทฤษฎีการจูงใจ การบำรุงรักษาของเฮออร์กเบิร์ก (Herz berg) ได้กล่าวถึงปัจจัยการจูงใจ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจ ได้แก่ โอกาส ความสำเร็จ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า และปัจจัยการบำรุงรักษา ซึ่งเป็นตัวขัดขวางความพึงพอใจ ได้แก่ นโยบายขององค์การ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. ทฤษฎีแรงจูงใจของแมกคิลแลนด์ (Mc Celland) ซึ่งแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการมีอำนาจ และความต้องการความสัมพันธ์ โดยความต้องการความสำเร็จหรือเรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ถ้าบุคคลใดมีสูงจะมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดี

4. ทฤษฎีการคาดหวังของวรูม (Vroom) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล จะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะบังเกิดขึ้นแล้ว จึงดำเนินการปฏิบัติที่ตนคาดหวังไว้การจูงใจขึ้นอยู่กับความคิดหวังของมนุษย์ต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom นี้ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เขาปรารถนา

โดยสรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ครอบคลุม ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ ทฤษฎีการจูงใจ การบำรุงรักษาของเฮออร์กเบิร์กทฤษฎีแรงจูงใจของแมกคิลแลนด์ และ ทฤษฎีการคาดหวังของวรูม

2. การศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลนำเสนอครอบคลุมปรัชญาการศึกษาทางไกลรูปแบบการศึกษาทางไกล การใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเอง และการผลิตสื่อหลักและสื่อเสริมสำหรับการศึกษาทางไกล ดังนี้

2.1 ปรัชญาการศึกษาทางไกล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2555, น. 7-9) ได้กล่าวว่า “พื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล” จึงอยู่ที่ (1) การ “เปิดโอกาส” และ “ขยายโอกาส” (2) การตอบสนองความ

พร้อมของผู้เรียน (3) การจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมมวลประสบการณ์ครบถ้วน (4) การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ และ (5) การถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เน้นการศึกษาด้วยตนเอง และการจัดแหล่งวิทยบริการและสื่อการศึกษาทางไกลอย่างเป็นระบบ และการควบคุมและรักษามาตรฐานคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

จากรายละเอียดของทั้ง 5 ประการของปรัชญาการศึกษาของไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตำราเสียงเพื่อการศึกษาทางไกล สรุปได้ดังนี้

1. การเปิดและขยายโอกาสทางการศึกษาสถาบันการศึกษาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบการสอนทางไกลที่มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่จะเอื้อต่อการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ และวัย

2. การตอบสนองความพร้อมในการศึกษาครอบคลุม ความสนใจ ความรู้ และประสบการณ์ วุฒิภาวะ ความสะดวก การมีทรัพยากรพื้นฐาน และทัศนคติที่เอื้อต่อการศึกษด้วยตนเอง สื่อการเรียน และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

3. การจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมมวลประสบการณ์สามารถเลือกศึกษาหาความรู้ได้ตามประสงค์โดยบรรจุสาระทั้งด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรที่เน้นความรู้หรือหลักสูตรการฝึกปฏิบัติ

4. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพที่ยกระดับคุณภาพจริงผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้ได้ทันทีในการทำงานหรือการดำรงชีวิตครอบครัว

5. ถ่ายทอดเนื้อหาสาระเน้นการศึกษาด้วยตนเองจัดให้มีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เน้นการศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องใช้ชั้นเรียน และพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้สอนน้อยที่สุดเนื้อหาสาระจึงต้องมีการวางแผน เตรียมการ และผลิตในลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนเป็นรายบุคคล

6. การจัดแหล่งวิทยบริการและสื่อการศึกษาทางไกลอย่างเป็นระบบคือใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร สามารถให้การศึกษาแก่ผู้เรียนจำนวนมาก การถ่ายทอดความรู้สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องใช้สื่อที่เฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อหัวจะต้องถูกในระยะยาว

7. การครอบคลุมและรักษามาตรฐานคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีระบบการวัดและประเมินการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

โดยสรุปปรัชญาการศึกษา ได้แก่ การเปิดและขยายโอกาสตอบสนองความพร้อมจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมพัฒนาถ่ายทอดเนื้อหาเน้นศึกษาด้วยตนเองจัดแหล่งวิทยบริการและสื่ออย่างเป็นระบบวัดและประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 รูปแบบการศึกษาทางไกล รูปแบบการศึกษาทางไกลเพื่อเชื่อมโยงถึงเหตุผลที่ตำราเสียงเพื่อการศึกษา ใช้รูปแบบใดของการศึกษาทางไกล ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2555, น. 9-11) ได้กล่าวว่า “รูปแบบการศึกษาทางไกลพัฒนาการมาเป็นเวลานานในรูปแบบการศึกษาแบบเปิด ปัจจุบันได้มีการพัฒนาการมา 3 แนว ได้แก่ การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลที่ยืดผู้เรียน การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดระบบการถ่ายทอด และการจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดโครงสร้างสื่อการศึกษา”

จากรายละเอียดของรูปแบบการศึกษาทางไกลทั้ง 3 แนว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยที่ยึดผู้เรียนจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ แบบเดี่ยว แบบทวิ และแบบตรี

2. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดระบบการถ่ายทอดจำแนกเป็น 7 รูปแบบ คือ การศึกษาภายนอก การศึกษาแบบขยายสาขา การศึกษาแบบในและนอกวิทยาเขต การศึกษาทางไปรษณีย์ การศึกษาแบบตลาดวิชา การศึกษาระบบมหาวิทยาลัยเปิด และการเรียนระบบเปิด

3. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดโครงสร้างสื่อการศึกษาทางไกลจำแนก การศึกษาทางไกลออกเป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อแกนกลาง รูปแบบที่ยึดสื่อแพร่เสียงและภาพเป็นสื่อแกนกลาง และรูปแบบที่ยึดสื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อแกนกลาง

รูปแบบการศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อแพร่เสียงและภาพเป็นสื่อแกนกลาง ใช้รูปแบบนี้ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ทางสื่อรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์ โดยจัดรายการส่วนใหญ่เป็นแบบสอนโดยตรง

สำหรับตำราเสียงเพื่อการศึกษาทางไกลจัดอยู่ในรูปแบบการศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อแพร่เสียงและภาพเป็นสื่อกลาง

โดยสรุป รูปแบบการศึกษาทางไกล ได้แก่ การยึดผู้เรียน การยึดโครงสร้างสื่อ

2.3 การใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเอง การใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเองมี 2 รูปแบบ คือ การใช้การศึกษาทางไกลในการพัฒนาตนเองโดยมุ่งวุฒิบัตร และ การใช้การศึกษาทางไกลในการพัฒนาตนเองโดยไม่มุ่งวุฒิบัตร ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะการใช้การศึกษาทางไกลในการพัฒนาตนเองโดยไม่มุ่งวุฒิบัตร ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2555, น. 25-26) ได้กล่าวว่า “การใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเองโดยมุ่งวุฒิบัตร สถาบันการศึกษาอาจพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม และการสอนเสริมขึ้น”

จากการศึกษารายละเอียดของการใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเองโดยมุ่งวุฒิบัตร หมายถึง เข้าในระบบของสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนทางไกล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาระสำคัญ และสรุปได้ดังนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ในการศึกษาทางไกลประกอบด้วย ตำราที่ให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกปฏิบัติหรือแนวการศึกษา หนังสือชุด วารสารต่าง ๆ แต่ที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ตำราทางไกล และแบบฝึกปฏิบัติหรือแนวการศึกษา

1. ตำราทางไกลที่ให้ศึกษาด้วยตนเองเป็นตำราที่ออกแบบเพื่อให้สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง มีองค์ประกอบหลัก 6 ประการ คือ การประเมินตนเองก่อนเรียน คำโคลงล่วงหน้า การเสนอเนื้อหาสาระกิจกรรมที่กำหนดให้ทำ แนวตอบหรือผลย้อนกลับ และการประเมินตนเองหลังเรียน ตำราประเภทนี้เรียกชื่อต่าง ๆ กัน อาทิ ตำราเรียนเอง เอกสารการสอน ประมวลสาระโมดูล บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

2. แบบฝึกปฏิบัติ (Work book) หรือแนวการศึกษา (Study Guide) เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ออกแบบให้ใช้คู่กับตำราทางไกล เพื่อชี้แนะทางการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง มีให้อ่านจากตำราอย่างเดี่ยว เอกสารประเภทนี้มีองค์ประกอบสำคัญคือ สาระสังเขปที่วางสำหรับบันทึกสาระสำคัญ ที่วางสำหรับทำกิจกรรม และส่วนที่เป็นการประเมินตนเองก่อนและหลังเรียน

3. รายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นแหล่งความรู้ เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาตนเอง

4. สื่อโทรทัศน์ ได้แก่ สื่อประเภทภาพและเสียง อาทิ เทปเสียง ซีดี ฯลฯ

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ โปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมทางไกล ฯลฯ

โดยสรุปการใช้การศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาตนเองมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ตำราทางไกล แบบฝึกปฏิบัติรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์สื่อโทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

2.4 การผลิตสื่อหลักและสื่อเสริมสำหรับการศึกษาทางไกลการผลิตสื่อหลักและสื่อเสริม สำหรับการศึกษาทางไกลเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้สื่อทางไกลที่ผลิตขึ้นถ่ายทอดเนื้อหาและสนองตอบผู้เรียนในการเรียนรู้ นิคม ทาแดง (2555, น. 140-146) ได้กล่าวว่า “การผลิตสื่อหลักเพื่อการศึกษาทางไกลต้องดำเนินการตามลำดับ คือ การกำหนดแผนผังแนวคิด การเขียนแผนการสอนของหน่วยหรือตอน การกำหนดสื่อเสริม การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหลัก และการปรับปรุงและผลิตสื่อเพื่อการใช้ ส่วนการผลิตสื่อเสริมของการศึกษาทางไกล เป็นสื่อที่อยู่นอกเหนือระบบสื่อหลักใช้ประกอบและเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ที่ไม่มีหรือจุดอ่อนของระบบ สื่อเสริมมีขอบข่ายประกอบด้วย สื่อประกอบ สื่อบรรยายรายละเอียด สื่อเพื่อสอนเสริม สื่อเพื่อสอนซ่อม และคู่มือการทำงานในสถานการณ์จริง”

จากรายละเอียดเรื่องการผลิตสื่อหลักและสื่อเสริมสำหรับการศึกษาทางไกล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำราเสียงเพื่อการศึกษาทางไกล และสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การผลิตสื่อหลักทางการศึกษาทางไกลมีขั้นตอนการผลิตอยู่ 6 ขั้นตอนดังนี้

(1) การกำหนดแผนผังแนวคิด เป็นการนำหลักสูตรมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดรายละเอียดและแยกเนื้อหาสาระออกเป็น หน่วย ตอน และหัวเรื่อง พร้อมกับการพิจารณาจัดลำดับ หน่วย ตอน และหัวเรื่อง (2) การเขียนแผนการสอนของหน่วยหรือตอน เป็นการกำหนดเค้าโครงหลักของหน่วยและตอน ประกอบด้วยเค้าโครงเนื้อหาสาระ แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อที่ใช้ และการประเมิน (3) การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์และกิจกรรม เป็นขั้นนำเสนอรายละเอียดของแผนตามลำดับขั้นตอนที่ได้วิเคราะห์และจัดลำดับทางการนำเสนอไว้แล้ว (4) การกำหนดสื่อเสริม เป็นการที่ผู้ผลิตเห็นว่าสื่อหลักที่ถ่ายทอดไม่ได้หรือไม่แน่ใจไว้ สำหรับนำออกมาเป็นสื่อเสริมจำนวนหนึ่งด้วยกำหนดสำหรับเสริมเพิ่มเติม หรือขยายรายละเอียดของเนื้อหาและประสบการณ์ต่าง ๆ (5) การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหลักเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ต้องดำเนินการตามหลักการและขั้นตอนของการพัฒนาเพื่อการศึกษาทางไกลซึ่งจะต้องทดสอบกับผู้เรียน และ (6) การปรับปรุงและการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้จริง เป็นขั้นที่จะนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมสื่อหลักให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุดตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้

2. การผลิตสื่อเสริมของการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย (1) การผลิตสื่อประกอบ เป็นสื่อปลุกย่อยที่ต้องใช้ควบคู่กับระบบสื่อหลักของการฝึกอบรมมีบทบาทหน้าที่ในการชี้แจงการใช้สื่อในกระบวนการศึกษาทางไกล สื่อประกอบอาจเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ต่าง ๆ ซีดีเสียงประกอบ สื่อสิ่งพิมพ์ (2) การผลิตสื่อขยายรายละเอียดเป็นสื่อที่เตรียมการไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของสื่อหลัก เพื่อเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาสาระ ทักษะและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนที่มี

ความต้องการหรือมีความจำเป็นส่วนบุคคล (3) การผลิตสื่อเสริม เป็นการเสริมเติมเต็มเนื้อหาสาระ ทักษะและประสบการณ์จากประเด็นที่จำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (4) การผลิตสื่อสัมมนาเข้ม เป็นการฝึกฝนและทำกิจกรรมที่จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเหมือนกับการสอนเสริม ละ (5) การผลิตคู่มือการทำงานในสถานการณ์จริง เป็นการฝึกปฏิบัติรวบยอดของการสอนทางไกล

ในการพัฒนาตำราเสียงเพื่อการศึกษาทางไกลจึงใช้ได้ทั้งเป็นสื่อหลักและสื่อเสริม สำหรับสื่อเสริมอยู่ในรูปสื่อประกอบ และสื่อขยายรายละเอียด

โดยสรุปการผลิตสื่อหลัก มีขั้นตอนดังนี้กำหนดแผนผังแนวคิด เขียนแผนการสอนของหน่วยหรือตอน กำหนดเนื้อหา กำหนดสื่อเสริม ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหลักและปรับปรุงและผลิตสื่อเพื่อการใช้ ส่วนการผลิตสื่อเสริม เป็นสื่อที่อยู่นอกเหนือระบบสื่อหลักใช้ประกอบและเติมเต็มรายละเอียดต่าง ๆ ที่ไม่มีหรือจุดอ่อนของระบบ มีขอบข่ายประกอบด้วย สื่อประกอบ สื่อบรรยาย รายละเอียด สื่อเพื่อสอนเสริม สื่อเพื่อสอนเข้ม และคู่มือการทำงานในสถานการณ์จริง

3. การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน ครอบคลุม

(1) ความเป็นมาของการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม และ (2) แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม

3.1 ความเป็นมาของการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม

สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2538 และได้ถ่ายทอดสดออกอากาศเป็นปฐมฤกษ์ในวันที่ 5 ธันวาคม 2538 ในหลักสูตรมัธยมศึกษา 6 ชั้น 6 ช่อง และเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ได้ออกอากาศการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทั้งนี้ก็เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองราชย์สมบัติครบ 50 ปี บริหารงานโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Foundation : DLF) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานทุนประเดิม 50 ล้านบาท ที่บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) หรือองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในขณะนั้น ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อตั้งมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และทรงพระกรุณาพระราชทานตราสัญลักษณ์เฉลิมฉลอง สิริราชสมบัติ 50 ปี ให้เป็นตราของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการพระราชทานการศึกษาไปสู่ปวงชน โดยมีนายขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจการพิเศษดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ปัจจุบันสำนักงานมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ตั้งอยู่เลขที่ 139 กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 และสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดการออกอากาศการเรียนการสอนจากโรงเรียนวังไกลกังวล ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ถ่ายทอดสดตามหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษา และสายอาชีพ ให้แก่โรงเรียนในประเทศไทย และประเทศ

เพื่อนบ้าน จำนวน 15 ช่อง ในชื่อ DLTV 1-15 รวมทั้งการออกอากาศรายการภาคภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ช่อง ในชื่อ DSTV Network 186-200 (True Vision) สถาบันวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ใน 2 ลักษณะ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนรายวิชาที่ขาดแคลนครูผู้สอน หรือเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาก โรงเรียนที่ต้องการเข้าร่วมโครงการสามารถทำได้ โดยจัดหาเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม เพื่อรับชมรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมตามตารางเวลาที่ออกอากาศ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้ และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไป การจัดการศึกษาผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ กำหนดเนื้อหารายการให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน(มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (2547).

ปัจจุบันโรงเรียนวังไกลกังวล เป็นต้นแบบที่ทรงประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมที่ก้าวหน้าเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยถ่ายทอดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนองค์ความรู้ควบคู่คุณธรรมไปยังผู้เรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สนองพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเน้นให้นักเรียนได้รู้จักช่วยเหลือตนเองและยึดเป็นแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและยกระดับความเสมอภาคของผู้เรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน คือการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นเครื่องมือในการขยายโอกาส เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและปัจจุบัน คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีนโยบาย ให้มีการศึกษาและขยายผลโครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังพื้นที่อื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม 2557 2) เพื่อช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาการมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก 3) เพื่อขยายผลโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังพื้นที่อื่นๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สพฐ. จึงได้กำหนดให้มีแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (DLIS) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อวางแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลตามโครงการขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้บังเกิดอย่างเป็นรูปธรรม

สอดคล้องกับข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (2557) เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องเร่งรัดดำเนินการในประเด็นการศึกษา ที่ต้องพิจารณาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกล ประกอบกับรองหัวหน้าฝ่ายสังคมจิตวิทยา คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ก็มีนโยบายที่จะแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ด้วยโครงการขยายผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ เน้นการ

จัดการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ โดยรับสัญญาณการจัดการเรียนการสอนจากโรงเรียนวังไกลกังวล ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป จึงกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

โดยสรุป สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ก่อตั้งขึ้นเพื่อ 1) เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม 2557 2) เพื่อช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาการมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก 3) เพื่อขยายผลโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังพื้นที่อื่นๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

3.2 แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (2557, น. 3-20) กล่าวถึงโครงการขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ดังนี้

1. ปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมาใช้มีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ

- 1.1 โรงเรียนต้องมีเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมและโทรทัศน์
- 1.2 ผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง
- 1.3 นักเรียนต้องเข้าใจวิธีการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ถูกต้อง มีวินัยในการเรียน มีทักษะพื้นฐานเหมาะสมกับระดับชั้น เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติกิจกรรมได้ทันกำหนดของโรงเรียนต้นทาง (โรงเรียนวังไกลกังวล)
- 1.4 โรงเรียนต้องวางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถชมรายการได้ครบถ้วนตามตารางออกอากาศของโรงเรียนต้นทาง (โรงเรียนวังไกลกังวล)

โรงเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งถ้าโรงเรียนนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มาใช้อย่างถูกต้องจริงจังและต่อเนื่อง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีคุณภาพตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่และหลักสูตร

2. แนวทางการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) ให้เกิดประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อม

โรงเรียนดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ดังนี้

2.1.1 ด้านบุคลากร

ก. สร้างความตระหนักแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ข. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้เหมาะสมกับ บริบทของโรงเรียน

ค. พัฒนาความรู้ความเข้าใจระบบ วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างชัดเจน

ง. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้ประสบความสำเร็จ

2.1.2 ด้านอุปกรณ์และสื่อ

ก. จัดหาเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมและโทรทัศน์ขนาดเหมาะสมกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียน กรณีมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 20 คน/ห้อง โทรทัศน์ควรมีขนาด 21 นิ้ว ขึ้นไป และกรณีมีจำนวนนักเรียนมากกว่า 20 คน/ห้อง โทรทัศน์ควรมีขนาดไม่ต่ำกว่า 29 นิ้ว

ข. ติดตั้งโทรทัศน์ให้มีความสูงเหมาะสมกับระดับสายตาของนักเรียน คือ ประมาณ 1.50 – 1.60 เมตร ระยะห่างจากนักเรียนแถวหน้าสุดถึงโทรทัศน์ ประมาณ 2.00 - 3.00 เมตร หรือตามความเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสายตาของนักเรียน

2.1.3 ด้านเอกสาร

ก. จัดหาคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับ โรงเรียนปลายทางให้เพียงพอโดยติดต่อขอรับได้ที่มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกระทรวงศึกษาธิการ หรือค้นหาจากเว็บไซต์ (<http://www.dlf.ac.th>)

ข. ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนวังไกลกังวลตามความเหมาะสม

ค. กำหนดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ง. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนปลายทางให้สัมพันธ์กับโรงเรียนต้นทาง เพื่อให้ครูเห็นภาพตลอดแนวและดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

จ. จัดทำตารางสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับตารางออกอากาศแต่ละวันจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.2 การจัดครูเข้าสอน

การจัดชั้นเรียนและจัดครูเข้าสอนต้องจัดให้เหมาะสมกับจำนวนบุคลากรของโรงเรียน กรณีมีครูไม่ครบชั้นเรียน ครู 1 คน อาจต้องกำกับดูแลนักเรียน 2 ห้องเรียน ในขณะที่สัญญาณการออกอากาศจากโรงเรียนวังไกลกังวล ซึ่งครูที่รับผิดชอบ นักเรียน 2 ห้องเรียนต้องวางแผนการใช้เวลา ควบคุมและให้คำแนะนำนักเรียนอย่างเหมาะสม

2.3 กำหนดเวลาเรียน

การกำหนดเวลาเรียน ควรกำหนดเวลาเข้าเรียน เลิกเรียนและจัดตาราง กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนตามตาราง ออกอากาศ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม การจัดเวลานอกตารางออกอากาศ ของสถานีวิทยุ โทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อใช้จัดกิจกรรมพิเศษหรือ ซ่อมเสริมนักเรียน

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมตามตารางออกอากาศของแต่ละชั้น ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เริ่มเวลา 08.30 น. ถึง 14.30 น. (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) และ ระหว่าง เวลา 08.30 น. ถึง 15.30 น. (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

2.4 การนิเทศ

ควรดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา

2.5 การสรุปผลและรายงาน

สรุปผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมเมื่อสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา

3. แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) ครูผู้สอนควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ชั้นเตรียมการสอน

3.1.1 ศึกษา ทบทวน หลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างเวลาเรียนแต่ละกลุ่ม สารการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนวังไกลกังวล

3.1.2 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ กำหนดการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อ พิจารณาเทียบเคียงกับผังมโนทัศน์และกำหนดการเรียนรู้จากคู่มือครู สอนทางไกลผ่านดาวเทียม สำหรับโรงเรียนปลายทาง

3.1.3 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สำหรับโรงเรียนปลายทาง แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยระบุรายการสื่อ เอกสาร ใบบางที่ต้องเตรียมและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังรับชมการจัดการ เรียนรู้จากรายการที่ออกอากาศแต่ละครั้ง เพื่อให้ครูเห็นภาพ ตลอดแนวและดำเนินการจัดกิจกรรมได้ อย่างต่อเนื่อง

3.1.4 วางแผนการจัดการในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนตามตาราง ออกอากาศ ดังนี้

กรณีครูสอน 1 ห้องเรียน สามารถอยู่กำกับชั้นเรียนได้ตลอดเวลา ควรเตรียมการสนทนา แนะนำเพิ่มเติม ทั้งการนำเข้าสู่บทเรียน การปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างเรียน และสรุปบทเรียน

กรณีได้รับมอบหมายให้สอนมากกว่า 1 ห้องเรียนในเวลาเดียวกัน ครูต้องเตรียมมอบหมายงานและชี้แจงขั้นตอนการเรียนทางไกลของนักเรียนแต่ละชั้น ให้นักเรียนเข้าใจ ครูผู้สอนต้องพิจารณาว่าจะไปกำกับการเรียนของนักเรียนชั้นใด เวลาใด อย่างไร

3.1.5 เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้และกิจกรรมเสริม ตามที่ คู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมกำหนดสำหรับโรงเรียนปลายทาง หรืออาจประยุกต์ ตามความ เหมาะสมกับท้องถิ่นและความจำเป็น

3.1.6 จัดนักเรียนเข้าเรียนตามตารางออกอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน กรณีไม่สามารถรับชมรายการออกอากาศ ได้ในแต่ละครั้ง ครูต้องจัดกิจกรรมสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน

3.1.7 จัดวางเครื่องรับโทรทัศน์ให้เหมาะสม นักเรียนสามารถมองเห็น ได้ชัดเจน ทัวถึง และตรวจสอบเครื่องรับสัญญาณของโรงเรียน ด้านการส่งสัญญาณ ออกอากาศจากสถานีวิทยุ โทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ก่อนถึงเวลา ออกอากาศตามตารางเพื่อเตรียมพร้อม

3.1.8 จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

3.2 ชั้นจัดการเรียนการสอน

3.2.1 ครูนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่แก่นักเรียน ให้สามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 เปิดรับสัญญาณการออกอากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกจากสถานี วิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและปฏิบัติตามโรงเรียนต้นทาง

3.2.3 กำกับ ดูแล สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ครูแนะนำอธิบาย เพิ่มเติมตามความจำเป็น กรณีครูต้องสอนมากกว่า 1 ห้องเรียนในเวลาเดียวกัน ควรศึกษากิจกรรมตาม แผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อวางแผนการใช้เวลาในการหมุนเวียนสับเปลี่ยนการกำกับดูแล ห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม

3.3 ชั้นสรุป

3.3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน สาระสำคัญจากการเรียน

3.3.2 ติดตาม ตรวจสอบการทำแบบฝึกหัด ชิ้นงานของนักเรียนแต่ละคน

3.4 ชั้นวัดและประเมินผล

ดำเนินการวัดผลและประเมินผล เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลงใน แต่ละครั้ง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าการเรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด แล้ววิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

3.5 ชั้นบันทึกผลหลังสอน

ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งหลังการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดลง โดยมีหัวข้อ ดังนี้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นที่สอน หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สรุปผล และบันทึกผลหลังสอน

3.6 ชั้นสอนซ่อมเสริม

ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมนอกตารางออกอากาศ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

4. บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างมีประสิทธิภาพควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวังไกลกังวลและหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกัน และสัมพันธ์กับระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของโรงเรียน

4.1.2 ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนัก และความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4.1.3 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องรับสัญญาณ และดำเนินการติดตั้งระบบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

4.1.4 แต่งตั้งให้ครูรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม กับบุคลากรของโรงเรียน โดยเฉพาะกรณีครูไม่ครบชั้นเรียน

4.1.5 มอบหมายให้ครูจัดตารางสอน ตารางกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้สัมพันธ์กับตารางออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.1.6 นิเทศ ติดตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกผล หลังการจัดการเรียนรู้ การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามตารางออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.1.7 ประเมินผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผ่านดาวเทียมเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

4.18 ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.2 ครูผู้สอน

4.2.1 ศึกษา ทบทวน หลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างเวลาเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนของ โรงเรียนวังไกลกังวล

4.2.2 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ กำหนดการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อพิจารณาเทียบเคียงกับผังมโนทัศน์และกำหนดการเรียนรู้จากคู่มือครู สอนทางไกลผ่านดาวเทียม

4.2.3 จัดทำตารางสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับตารางออกอากาศแต่ละวันจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.2.4 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองขึ้น โดยระบุ รายการสื่อ เอกสาร ใบงานที่ต้องเตรียมและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งก่อน ระหว่าง และหลังรับชมรายการการ

จัดการเรียนรู้จากรายการที่ออกอากาศแต่ละครั้ง เพื่อให้เห็นภาพตลอดแนวและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

4.2.5 วางแผนการจัดการในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียน ตามตารางออกอากาศ

4.2.6 เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้และกิจกรรมเสริม ตามที่คู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมกำหนด หรืออาจประยุกต์ตามความเหมาะสม กับท้องถิ่นและความจำเป็น

4.2.7 ร่วมจัดการเรียนการสอนไปพร้อมกับโรงเรียนต้นทางและให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามตารางออกอากาศแต่ละครั้งอย่างครบถ้วนและ ครูต้องอยู่กำกับดูแล แนะนำนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 สรุปสาระสำคัญในแต่ละครั้งร่วมกับนักเรียนหลังจากกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสิ้นสุดลง

4.2.9 วัดและประเมินผลเมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ในแต่ละครั้ง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าผลการเรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด แล้ววิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

4.2.10 บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

4.2.11 จัดกิจกรรมซ่อมเสริมนอกตารางออกอากาศ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

4.2.12 ดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ปลายภาค/ปลายปี ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ทั้งนี้ต้องมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา

4.3 นักเรียน

4.3.1 ทำความเข้าใจวิธีการเรียนรู้จากการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมตามที่ครูแนะนำ

4.3.2 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามที่ครูมอบหมาย

4.3.3 เข้าห้องเรียนตรงเวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

4.3.4 ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนพร้อมๆ กับโรงเรียนต้นทาง

4.3.5 ทำแบบฝึกหัด ใบงาน หรือตอบคำถามตามที่ครูโรงเรียนต้นทางมอบหมาย

4.3.6 ชักถามครูผู้สอน ถ้ามีข้อสงสัย หรือข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3.7 มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เมื่อได้รับมอบหมายจากครูต้นทางให้ตรวจผลงานตนเอง

4.3.8 สรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการเรียนรู้แต่ละครั้ง

4.3.9 ทบทวนบทเรียน ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม

4.4 ผู้ปกครอง

4.4.1 รับทราบและทำความเข้าใจระบบ วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่โรงเรียนนำมาใช้

4.4.2 ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.4.3 ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการเรียนการสอน ของนักเรียนและครู

4.4.4 สนับสนุน ส่งเสริม การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการรับสัญญาณ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.4.5 ติดตาม สอบถามการเรียนของนักเรียน และร่วมมือกับโรงเรียน ในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป อย่างต่อเนื่อง

4.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.5.1 กำหนดนโยบายร่วมกับโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.5.2 มีส่วนร่วมในการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรของ โรงเรียนวังไกลกังวล

4.5.3 ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.5.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน

4.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.6.1 กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.6.2 สสำรวจความต้องการของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.6.3 ประชุมชี้แจงผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.6.4 พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

4.6.5 นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.6.6 ประเมินผลการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

4.6.7 นำผลการประเมิน การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงาน

4.6.8 ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนที่มี ผลการบริหารจัดการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

โดยสรุปได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1) ปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการจัดการบริหาร 3) แนวทางในการจัดการเรียนการสอน 4) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

4. โรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็กหมายถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมาแม้โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้จำนวนหนึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพลักษณะ “จิ๋วแต่แจ๋ว” แต่โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่กลายเป็นประเด็นท้าทายสำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันกล่าวคือโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมากถึงร้อยละ 43.73 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีอันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดลดลงและความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมืองการมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากดังกล่าวทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ดีเพียงพอ

4.1 การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างหลากหลายเรื่อยมาเช่นการสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนรวมโรงเรียนเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ การดำเนินงานของโรงเรียนโดยทั่วไปมักประสบสภาพปัจจุบันปัญหาที่ใกล้เคียงกันนั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำและจากการสำรวจความคิดเห็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) พบปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานและมีข้อสังเกตและประเด็นอภิปราย 3 ประเด็นคือ

4.1.1 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญมากที่สุดในระบบการศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ทักษะและลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคอย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กโดยสรุปดังนี้

1. ครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชาเอกเนื่องจากมีนักเรียนจำนวนน้อย
2. เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นยังเป็นเรื่องใหม่ครูและผู้ปกครองจำนวนหนึ่งยังไม่เชื่อมั่นในการเรียนการสอนลักษณะนี้
3. การเรียนการสอนที่แยกส่วนตามรายวิชาขาดการบูรณาการ ทั้งด้านเนื้อหา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. การละเลยการรู้จักเด็กและการติดตามการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลทำให้นักเรียนจำนวนหนึ่งเรียนไม่ทันและอาจถูกทอดทิ้ง
5. บทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจที่จะจูงใจนักเรียนให้กระตือรือร้นต่อการเรียน

6. ครูมีงานธุรการจำนวนมากทำให้มีเวลาสำหรับนักเรียนน้อยลงและควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนเช่นการสร้างความปลอดภัยและความใกล้ชิดกับนักเรียนบรรยากาศประชาธิปไตยในห้องเรียนและการเคารพความคิดเห็นและสิทธิของนักเรียน

4.1.2 การบริหารจัดการโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งการปฏิบัติงานของโรงเรียนจำเป็นต้องมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริงการดำเนินการของโรงเรียนที่ผ่านมายังต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทชัดเจนและเข้มแข็งในการติดตามความก้าวหน้าและช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษายังมีบทบาทน้อยและยังขาดความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
2. โรงเรียนขาดกระบวนการและระบบความรับผิดชอบต่อผลงาน (accountability system) ที่ชัดเจนซึ่งสมควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่
3. การวางแผนพัฒนาโรงเรียนระยะ 4 ปีปานกลางและแผนปฏิบัติการประจำปี
4. การประเมินผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของโรงเรียนโดยการประเมินหรือทบทวนผลงานของตนเอง
5. การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองชุมชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสาธารณชน
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นรายโรงเรียน
7. การแทรกแซงหรือช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หากโรงเรียนดำเนินงานได้ต่ำกว่าเป้าหมายตามแผนพัฒนาโรงเรียน

การปฏิบัติงานตามกระบวนการเรียนการสอนและความรับผิดชอบต่อผลงานดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงไม่ใช่เป็นการสร้างงานขึ้นมาใหม่แยกจากเดิมนอกจากนี้การทำงานต่างๆ ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายกลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนเพื่อให้งานทุกอย่างอยู่ในกรอบที่ชัดเจนโดยไม่เพิ่มภาระงานให้แก่โรงเรียนโดยไม่จำเป็น

4.1.3 ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

ภายใต้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดการวางแผนการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาซึ่งสมควรพิจารณาสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มอัตราครูต่อนักเรียนเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องการการจัดการอย่างจริงจังโดยมีการวางแผนบุคลากรเมื่อมีการเกษียณอายุราชการและการบรรจุแต่งตั้งครูใหม่

2. การพัฒนาบุคลากรครูและผู้บริหารโรงเรียนยังทำได้น้อยและส่วนใหญ่จะพัฒนาครูด้านอื่นๆ มากกว่าด้านการเรียนการสอน

3. ระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งยังของการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเนื่องจากยังมีการได้เปรียบเสียเปรียบกันระหว่างโรงเรียนซึ่งโดยหลักการควรคำนึงถึง

3.1 ความเป็นธรรม (equity) เป็นหลักการพื้นฐานของการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนว่าจะต้องไม่มีโรงเรียนใดๆ ได้รับงบประมาณอย่างได้เปรียบโรงเรียนอื่น

3.2 ความยุติธรรม (fairness) กล่าวคือโรงเรียนที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบคล้ายกันควรได้รับงบประมาณจำนวนเท่ากันหรือไม่แตกต่างกัน

3.3 โรงเรียนตัดสินใจใช้จ่ายงบประมาณเพื่อโครงการต่างๆที่สามารถทำให้เกิดผลการพัฒนาเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนทั้งนี้ภายใต้กรอบนโยบายและมาตรฐานของรัฐ

3.4 การจัดศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน

3.5 การรวมและเลิกโรงเรียนหากมีนักเรียนจำนวนน้อยมากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันและการคมนาคมสะดวก

โดยสรุป ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่

1) การจัดการเรียนการสอน เกิดจากครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชาเอกการจัดการเรียนการสอนแบบคณะชั้นยังเป็นเรื่องใหม่การเรียนการสอนที่ขาดการบูรณาการ 2) การบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนขาดกระบวนการ การวางแผนพัฒนาโรงเรียนระยะ 4 ปี การประเมินผลและการรายงานความก้าวหน้า 3) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ การเพิ่มอัตราครูต่อนักเรียน การพัฒนาบุคลากรครู การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.2 บทบาทสำคัญของหน่วยงาน

หน่วยงานแต่ละระดับมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการห้องเรียนและโรงเรียน ดังรายละเอียดกิจกรรมต่อไปนี้

4.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้

1.1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณะชั้นและพัฒนาและจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน

1.2 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. การพัฒนาวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อผลงาน

2.1 กำหนดนโยบายและเป้าหมายของการปฏิบัติงานทั้งด้านการเรียนการสอนและการบริหารจัดการซึ่งอาจนำไปสู่การคณะชั้นรวมชั้นรวมโรงเรียนหรือศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพอัตราครูต่อนักเรียนสูงขึ้นหรือขนาด

ของโรงเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้นซึ่งสามารถสะท้อนประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษาได้

2.2 ติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานผลต่อคณะกรรมการนโยบายฯของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดด้านผลการทดสอบระดับชาติ จำนวนครูต่อนักเรียน การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

3. การพัฒนาวัฒนธรรมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

3.1 สนับสนุนการดำเนินงานลักษณะศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 สนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.3 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กกรรมถึงการผลิตและพัฒนาบุคลากร

3.4 ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปในข้อจำกัดและผลกระทบของโรงเรียนขนาดเล็กและการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการบริหารจัดการบุคลากร โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษากรณีเล็กโรงเรียนและร่วมบริหารโรงเรียนหลัก

3.6 ประสานสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตและพัฒนาครูในการเรียนการสอนคณะชั้นหรือบูรณาการ

4.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้

1.1 กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินภายในผลการประเมินภายนอกและผลการประเมินระดับชาติ

1.2 เน้นการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นของนักเรียนชั้นป. 1, 2, 3 เป็นลำดับแรก

1.3 กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างหลากหลายเช่นการเรียนการสอนแบบคณะชั้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการการสอนเป็นทีม การใช้สื่อทางไกลประกอบการเรียนการสอน ฯลฯ

1.4 ปรับและพัฒนาแผนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้น่าสนใจท้าทายความสามารถของนักเรียนและเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการชั้นเรียนโดยมีการผลิตพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อจูงใจนักเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นใฝ่รู้ใฝ่เรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียนเต็มตามศักยภาพ

1.5 ส่งเสริมช่วยเหลือโรงเรียนในการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยการเน้นการจัดห้องเรียนเสมือนบ้านรักนักเรียนเสมือนลูกเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี ความเอื้ออาทรระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การลดปัญหาพฤติกรรมนักเรียน

1.6 พัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนด้วยรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างชุมชนวิชาชีพเพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ

1.7 นิเทศช่วยเหลือและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรายโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.8 วิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้คัดค้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

2. การพัฒนาวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อผลงาน

2.1 ส่งเสริมช่วยเหลือกำกับโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนระยะ 4 ปีและแผนปฏิบัติการประจำปีโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2.2 กำหนดให้โรงเรียนจัดทำพันธะสัญญาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 กำหนดให้โรงเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

2.4 ติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของโรงเรียนรายโรงเรียน

2.5 ดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขหากโรงเรียนปฏิบัติงานได้ต่ำกว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้

3. การพัฒนาวัฒนธรรมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

3.1 ด้านบุคลากร

3.1.1 ตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยมอบหมายรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบอย่างชัดเจน

3.1.2 การบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคล

ก. บริหารอัตรากำลังครูภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เอื้อต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กหรือเกลี่ยอัตราครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยมีการจัดศูนย์เครือข่ายหรือรวมโรงเรียนหรือได้รับสนับสนุนบุคลากรอื่นๆ

ข. สนับสนุนบุคลากรพนักงานธุรการอัตราจ้างชั่วคราวหรือพนักงานราชการหรือวิทยากรภายนอกในกรณีโรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนอัตรากำลัง

ค. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้เอื้อต่อรูปแบบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนโดยเฉพาะการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนคณะชั้นในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นและการพัฒนาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

ง. การจัดระบบหมุนเวียนครูผู้สอนไปช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลน

จ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาไม่แต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนกรณีที่มีนักเรียนจำนวนต่ำกว่า 40 คนหรืออาจมากกว่า 40 คนตามความเหมาะสมกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มลดลงยกเว้นโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร

3.2 ด้านบริหารจัดการทั่วไป

3.2.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมพอเพียงถูกต้องและเป็นปัจจุบันบุคลากรมีความรู้และเข้าถึงการใช้สื่อ ICT ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยนำ Best Practice ในโรงเรียนที่ดำเนินการได้ผลแล้วมาเผยแพร่พร้อมทั้งตั้งศูนย์ ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อบริการโรงเรียนขนาดเล็กทั้งนี้สามารถประสานความร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาฯ เพื่อดูแลบำรุงระบบให้มีคุณภาพ

3.2.2 วางแผนและพัฒนากิจการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

รูปแบบต่างๆ เช่น

ก. ในกรณีโรงเรียนเดียวกันยึดเกณฑ์อัตราครูต่อนักเรียน

1: 20 คน (ต่อ 1ห้องเรียน) หากมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่านี้ควรสอนคละชั้นกล่าวคือนำนักเรียนชั้นอื่นมาเรียนร่วมด้วยโดยจัดหลักสูตรบูรณาการและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ข. ในกรณีต่างโรงเรียนให้รวมกันเป็นศูนย์เครือข่ายประมาณ 3-5 โรงเรียนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสมาชิกเครือข่ายยึดเกณฑ์นักเรียนต่อห้องเรียน 20 คนต่อครู 1 คน (ควรเกลี้ยครูออกหากครูเกิน) หรือหากมีนักเรียนจำนวนน้อยกว่านี้ควรมีการรวมห้องเรียนกับโรงเรียนอื่นๆ

3.2.3 วิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมนำเสนอ Best Practicemanagementการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมาเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3.2.4 สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็งพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

3.2.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อกคศ.) คณะกรรมการติดตามประเมินและนิเทศการศึกษา (กตปน.) และคณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่ (กพท.) ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการหน่วยงานและองค์กรอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านทรัพยากร

3.3.1 กรณีสรรวมโรงเรียนและหรือศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่างๆร่วมกันเช่นสื่อวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่บุคลากรฯกล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนสามารถร่วมบริหารในโรงเรียนหลักตามเกณฑ์กำหนดจำนวนอัตรากำลังที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.2 จัดให้มีระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่จะเอื้อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เหมาะสมโปร่งใสมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจนว่าจะนำทรัพยากรที่ได้ไปพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในด้านใดบ้าง

4.2.3 สถานศึกษา

1. การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้

1.1 โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 โรงเรียนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด

1.3 เน้นการดำเนินการสอดคล้องกับกรอบวัฒนธรรมการเรียนรู้

2. การพัฒนาวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อผลงาน

2.1 โรงเรียนศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาอุปสรรคจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

2.2 โรงเรียนจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพระยะปานกลาง 4 ปีและแผนปฏิบัติการประจำปีนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.3 โรงเรียนดำเนินการตามแผนให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 สรุปประเมินผลและรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเผยแพร่ต่อผู้ปกครองและสาธารณชน

3. การพัฒนาวัฒนธรรมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

3.1 โรงเรียนดำเนินการนโยบายและกรอบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้เข้าใจอย่างชัดเจน

3.2. โรงเรียนตัดสินใจดำเนินการเลือกรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

4.2.4 กิจกรรมสำคัญเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

1. การพัฒนาโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้รวม (Magnet School) ตามการวางแผนพัฒนาโรงเรียน (school mapping) ของสพท.

2. การจัดทำแนวการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กและสื่อประชาสัมพันธ์

3. การนำเสนอกรอบแนวคิดและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice แก่ผู้เกี่ยวข้องในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

4. การพัฒนาและขยายผลการจัดการเรียนการสอนแบบคณะชั้นหรือบูรณาการ โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นการเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้ให้แพร่หลายกว้างขวางเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กทั่วไปตลอดจนการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่นการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. การจัดงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียนหลักที่มีการรวมและเลิกโรงเรียน

โดยสรุป โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนการบริหารจัดการโรงเรียนและ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขึ้นตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยกำกับสนับสนุน ส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหน่วยงานองค์กรและบุคคลต่างๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษาตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษาอื่นให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีขอบข่ายภารกิจบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่หกอำเภอ ประกอบด้วยอำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเทพสถิต อำเภอเนินสง่า อำเภอหนองบัวระเหว และอำเภอซับใหญ่ ซึ่งมีสถานศึกษาสังกัด จำนวน 198 โรงเรียนครูจำนวน 1,891 คน นักเรียนทั้งหมด 29,657 คน และแบ่งโรงเรียนออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 119 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 75 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 4 โรงเรียนซึ่งนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากเป็นเด็กด้อยโอกาส อยู่ในพื้นที่ห่างไกลกันดาร (Closed Area) มีข้อจำกัดด้านการคมนาคม วัฒนธรรมเศรษฐกิจความบกพร่องทางด้านร่างกายด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ตลอดจนข้อจำกัดด้านการจัดบริการของรัฐที่ยังไม่ทั่วถึงไม่สนองความต้องการความจำเป็นของปัจเจกชนชุมชนท้องถิ่น โรงเรียนขนาดเล็ก ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ได้แก่

ตารางที่ 3.1 สถานศึกษา ที่ตั้งและขนาดสถานศึกษา

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
1	บ้านวังเสมา (พินิจอนุสรณ์)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
2	บ้านกุดน้ำใส (๓ พระคุณอนุสรณ์)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
3	บ้านตลาด (ค่านายครุราษฎร์)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
4	บ้านร่วมมิตร	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
5	บ้านท่าแดง	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
6	บ้านเตื่อ	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
7	บ้านสำโรงโคก	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
8	บ้านสำโรงทุ่ง	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
9	บ้านหลุบจิว	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
10	บ้านสระสี่เหลี่ยม	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
11	บ้านทุ่งสว่างวัฒนา	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
12	บ้านขามราษฎร์นุกูล	จัตุรัส	ขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
13	บ้านใหม่นาดี	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
14	บ้านนา	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
15	บ้านหนองลูกช้าง	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
16	บ้านห้วยยาง	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
17	บ้านหนองหญ้าข้าวนก	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
18	บ้านดอนละนาม	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
19	ก้นกงบ้านลีสามัคคี	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
20	บ้านโคกแพงพวย (บัวประชาสรรค์)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
21	บ้านห้วยบง	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
22	บ้านห้วย	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
23	บ้านหนองโดน	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
24	บ้านยางเครือ	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
25	บ้านร้านหญ้า	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
26	บ้านพลับ (มีราษฎร์บำรุง)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
27	บ้านโนนฝาย	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
28	บ้านโสกกรวกหนองซีก	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
29	บ้านหนองโสน	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
30	บ้านทามจาน	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
31	บ้านจาน (นิเทศอุปถัมภ์)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
32	บ้านหนองไผ่ล้อม	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
33	บ้านหนองบัวรอง (อินทรผลบำรุง)	จัตุรัส	ขนาดเล็ก
34	จอมแก้ววิทยา	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
35	โคกสำราญราษฎร์อำนวย	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
36	โคกคิม (สง่าประชาสรรค์)	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
37	บ้านชัยยาง	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
38	บ้านหนองตะครอง	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
39	บ้านโคกสะอาด	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
40	บ้านโปร่งมีชัย	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
41	บ้านกุดตาลาด	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
42	บ้านเสลาประชารัฐ	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
43	หินตั้งพิทยากร	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
44	วังกะอาม	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
45	บ้านหนองอีหล่อ	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
46	บ้านโคกสว่าง (ครูประชาชนกุล)	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
47	บ้านกลอยสามัคคี	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
48	หนองกกสามัคคี	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
49	บ้านหนองผักแว่น	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
50	บ้านทองคำพิงวิทยา	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
51	บ้านโคกแฝกดอนทะยง	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
52	เขาดินพิทยารักษ์	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
53	บ้านกุ่ม (ครูประชาสามัคคี)	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
54	บ้านหนองดง	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
55	หนองประดู่วิทยา	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
56	บ้านโคกแสว	บำเหน็จณรงค์	ขนาดเล็ก
57	บ้านละหานค่าย	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
58	บ้านตะลอมไผ่	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
59	บ้านหนองจาน	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
60	บ้านดอนกอก	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
61	บ้านท่าโป่ง (สาขาบ้านหลังสัน)	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
62	บ้านวังกระทะ (สาขาบ้านวังอุดม)	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
63	บ้านสำนักตุ้มกา (สาขาบ้านปากดง)	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
64	บ้านท่าศิลา	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
65	บ้านป่าไม้อุทิศ 3 (บ้านท่าช้าง)	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
66	บ้านหัวหนอง	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
67	บ้านปากค่ายช่องแมว	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
68	บ้านหนองกองแก้ว	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
69	บ้านห้วยยางดี	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
69	บ้านห้วยยางดี	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
70	บ้านห้วยไฮ	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
71	บ้านแจ้งใหญ่	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
72	บ้านใหม่สามัคคี	หนองบัวระเหว	ขนาดเล็ก
73	บ้านนาประชาสัมพันธ์ สาขาโคกอนุ	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
74	บ้านนาประชาสัมพันธ์ สาขาห้วย	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
75	ออป.20 (สวนป่าเทพสถิต)	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
76	บ้านวังตาเทพ	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
77	บ้านโพธิ์สว่างศิลป์	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
78	บ้านหนองใหญ่	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
79	บ้านโคกกระเบื้องไห	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
80	บ้านโนนสำราญ	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
81	บ้านโนนสวรรค์	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
82	บ้านเทพพนารธรรมนิตอุปถัมภ์	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
83	บ้านโป่งนกศึกษา สาขาบ้านคลองผักหวาน	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
84	บ้านวู่เวียนวิทยา	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
85	บ้านไทรงาม	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
86	บ้านวังมน	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
87	ชัยถาวรพัฒนา	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
88	บ้านโคกไค	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
89	บ้านชัยหมี่	เทพสถิต	ขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
90	บ้านห้วยเกตุ	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
91	บ้านยางเดี่ยวโคกรั้ง สาขาบ้านหนองหินสามัคคี	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
92	บ้านดงลาน	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
93	บ้านช่องสำราญ	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
94	บ้านซับไทร	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
95	บ้านประดู่งาม	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
96	บ้านหนองจะบก	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
97	บ้านโนนมะกอกงาม	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
98	บ้านวังตาลาดสมบูรณ์ สาขาวังบายศรี	เทพสถิต	ขนาดเล็ก
99	บ้านหนองขาม	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
100	บ้านหนองแวม	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
101	บ้านโกรกกุลา	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
102	บ้านสามหลักพัฒนา	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
103	บ้านหนองตอ	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
104	ดอนเป่ลำศึกษา	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
105	บ้านโสกคร้อ	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
106	บ้านบะเสียว	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
107	บ้านหนองดินดำ	เนินสง่า	ขนาดเล็ก
108	บ้านซับเจริญสุข	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
109	บ้านวังพง	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
110	บ้านโนนสะอาด	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
111	บ้านตลุกคูณพัฒนา	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
112	บ้านเขื่อนลั่น	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
113	บ้านหนองนกเขียน	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
114	บ้านซับใหม่	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ชื่อสถานศึกษา	อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา
115	บ้านวังกง	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
116	บ้านวังขอนสัก สาขาซับสายออ ประชาอุปถัมภ์	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
117	บ้านโป่งเกตุ	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
118	บ้านวังขอนสัก	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก
119	บ้านท่าชวณ	ซับใหญ่	ขนาดเล็ก

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (2560). *ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมดังนี้

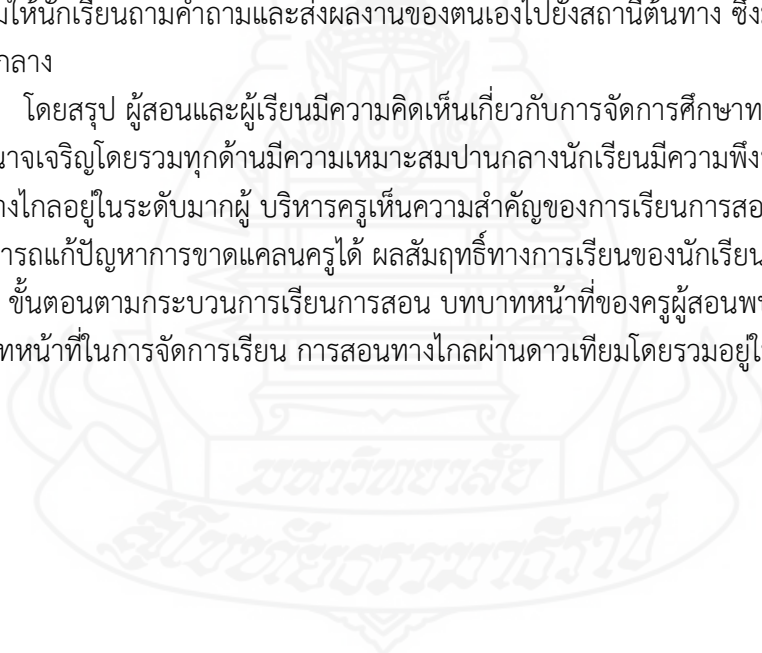
ปัญญา วีระวัฒน์ (2541) ศึกษาเรื่องการประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในจังหวัดอำนาจเจริญผลการวิจัยพบว่าผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจังหวัดอำนาจเจริญโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมระดับมากได้แก่นักศึกษามีความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมไทยคม นักศึกษามีโอกาสทำกิจกรรมตรงตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดในรายการโทรทัศน์ นักศึกษาได้รับชุดวิชาทันตามกำหนดเวลาที่ต้องการชุดวิชา มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและสถานที่พบกลุ่มมีบริการน้ำดื่มที่สะอาดและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมระดับปานกลางได้แก่การจัดการหาเครื่องรับโทรทัศน์ให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาครูผู้สอนผ่านการอบรมหลักการและวิธีการสอนโดยใช้ดาวเทียมไทยคมระยะเวลาที่ใช้ในการซ่อมอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมการเรียนการสอนใช้หลักการสอนตามวิธีเฉพาะสำหรับหลักสูตรการศึกษาผ่านดาวเทียมไทยคมและการจัดให้มีผู้รับผิดชอบการใช้อุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม

บุญเจียร ชติเนตร (2548) ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอแม่จริมจังหวัดน่านผลการวิจัยพบว่าสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมมีความแตกต่างกันผู้บริหารครูเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนแบบทางไกลและเห็นว่าสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดีด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทยวิชาภาษาอังกฤษวิชาสังคมศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนนักเรียนบางคนสูงแต่นักเรียนบางคน

ต่ำซึ่งน่าจะเกิดจากความเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียนและความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันตลอดถึงการกำกับดูแลของครูผู้ควบคุมของโรงเรียนปลายทางปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนเกิดจากวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอโรงเรียนต้นทางสอนเร็วกว่านักเรียนปลายทางเรียนไม่ทันโรงเรียนต้นทางและครูผู้ควบคุมบางท่านไม่เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า

สภาวะ นิมมานเหมินท์ (2552) ศึกษาเรื่องการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 นั้น ครูผู้สอนโดยรวมร้อยละ 88.16 มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนตามกระบวนการเรียนการสอน โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนชมรายการ การศึกษาจาก รายการโทรทัศน์มีการรับชมพร้อมกับนักเรียนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมพร้อม กับรายการ ส่วนขั้นหลังชมรายการครูส่วนใหญ่ได้สรุปบทเรียนจากรายการโทรทัศน์ เสริมประเด็น ที่สงสัยรวมทั้งมอบหมายกิจกรรมที่สัมพันธ์กับบทเรียน บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนพบว่า ครูมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียน การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกข้อยกเว้น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบคู่มือครู ความรู้ทางเทคนิคเบื้องต้นเกี่ยวกับ การใช้เครื่องรับโทรทัศน์ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน การมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ตำราเรียนมาล่วงหน้า การส่งเสริมให้นักเรียนถามคำถามและส่งผลงานของตนเองไปยังสถานต้นทาง ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุป ผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จังหวัดอำนาจเจริญโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมปานกลางนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน การสอนทางไกลอยู่ในระดับมากผู้ บริหารครูเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนแบบทางไกลและ เห็นว่าสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนตามกระบวนการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนพบว่า ครูมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียน การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุม (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 572 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 222 คน ได้มาจากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท มีจำนวน 71 ข้อ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน จำนวน 16 ข้อ ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง จำนวน 10 ข้อ ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง จำนวน 15 ข้อ และด้านผู้เรียน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม และเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

2.2.3 สร้างแบบสอบถาม โดยใช้กรอบแนวคิด จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และครอบคลุมขอบเขตการวิจัย ได้แบบสอบถามแบบเลือกตอบประกอบด้วยแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	ความพึงพอใจระดับมากที่สุด
4	ความพึงพอใจระดับมาก
3	ความพึงพอใจระดับปานกลาง
2	ความพึงพอใจระดับน้อย
1	ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท มีจำนวน 71 ข้อ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน จำนวน 16 ข้อ ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง จำนวน 10 ข้อ ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง จำนวน 15 ข้อ และด้านผู้เรียน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2.4 ตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาจำนวน 1 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลและประเมินผลจำนวน 1 ท่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจน แจ่มแจ้งเข้าใจตรงกัน

เกณฑ์การให้คะแนน การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการสอบถามมีความเหมาะสม
  - 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการสอบถามมีความเหมาะสม
  - 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม
- จากนั้นนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อมารวมกันเพื่อหาความ

สอดคล้องจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

R = คะแนนความเห็น

N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq .50$ แสดงว่า เป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 ท่าน (แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ค)

2.2.5 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากปรับปรุงและเลือกข้อคำถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ จึงนำไปจัดพิมพ์ เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ท่าน (รายละเอียดของแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ค)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามถึงโรงเรียน ให้ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทางตัวแทนโรงเรียน ส่งทางช่องเก็บเอกสารแต่ละโรงเรียน ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 และส่งด้วยตนเอง พร้อมเก็บแบบสอบถามกลับมาด้วยตนเอง

3.1.2 ในกรณีที่ สถานศึกษาแห่งใดส่งคืนแบบสอบถามล่าช้ากว่ากำหนด ผู้วิจัยได้ประสานงานกับครูกลุ่มตัวอย่าง หรือตัวแทนโรงเรียนทางโทรศัพท์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืน แจกแบบสอบถามจำนวน 232 ฉบับ ได้รับคืน 222 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.69

3.2 การดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ และดำเนินการแยก และจัดหมวดหมู่เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.2.2 นำแบบสอบถามทั้งหมด นำมาลงรหัส ให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผล ตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 การกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 การให้คะแนนข้อความ ผู้วิจัยได้ให้คะแนนตัวเลือกแต่ละตัวเลือกที่มี ลักษณะ ของข้อความ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยแต่ละตัวเลือกมี คำตอบกำหนดเอาไว้ และกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.2 การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ สำหรับวัดระดับความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยของ คะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม เทียบคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ โดยพิจารณาระดับคะแนนดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามระเบียบ วิธีการทางสถิติ ประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ โดย สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาร์ห์น (John W. Best and James V. Kahn) ดังนี้ (Best, John W. and Kahn, James V, 1993) ซึ่งมีสูตรดังนี้

4.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ความพึงพอใจต่อการใช้โทรศัพท์มือถือทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยใช้คอมพิวเตอร์คำนวณ ใช้สูตรดังนี้

$$\text{การหาค่าคะแนนเฉลี่ย } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม ระดับความพึงพอใจ ต่อการใช้โทรศัพท์มือถือทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของริเคอร์ (Likert Rating Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

4.2.2 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (Lefferty, Peter and Rowe, Julain, 1995)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S^2 คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทั้ง n จำนวน

$\sum X$ คือ คะแนนดิบ

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในด้าน เพศ อายุ อายุราชการ/อายุการทำงาน ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม และระดับชั้นที่สอน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 222)

ข้อที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	69	31.1
	หญิง	153	68.9
2	อายุ		
	21 – 30 ปี	40	18.0
	31 – 40 ปี	29	13.1
	41 – 50 ปี	58	26.1
	51 – 60 ปี	95	42.8
3	ตำแหน่ง		
	ครูอัตราจ้าง	19	8.6
	พนักงานราชการ	8	3.6
	ครูผู้ช่วย	17	7.7
	ครู คศ.1	31	13.9
	ครู คศ.2	61	27.5
	ครู คศ.3	86	38.7
	ครู คศ.4	0	0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4	อายุราชการ/อายุการทำงาน		
	น้อยกว่า 1 ปี	11	5.0
	1 – 5 ปี	64	28.8
	6 – 10 ปี	11	5.0
	11 – 15 ปี	10	4.5
	16 – 20 ปี	14	6.3
	21 – 25 ปี	18	8.1
	26 ปีขึ้นไป	94	42.3
5	ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม		
	น้อยกว่า 1 ปี	18	8.1
	1 – 3 ปี	23	10.3
	4 – 6 ปี	45	20.3
	7 – 9 ปี	83	37.4
	10 ปีขึ้นไป	53	23.9
6	ระดับชั้นที่สอน		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	31	13.9
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	21	9.5
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	30	13.5
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	30	13.5
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	39	17.6
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	39	17.6
	สอนมากกว่า 1 ระดับชั้น	32	14.4

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ครูเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.9 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.1

2. ครูที่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.1 ช่วงอายุ 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.0 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.1

3. ครูที่อยู่ในตำแหน่ง ครู คศ.3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมาคือ คศ.2 คิดเป็นร้อยละ 27.5 ครู คศ.1 คิดเป็นร้อยละ 13.9 ครูอัตราจ้าง คิดเป็นร้อยละ 8.6 ครูผู้ช่วย คิดเป็นร้อยละ 7.7 และน้อยที่สุดคือพนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 3.6

4. อายุราชการ/อายุการทำงาน เป็นครูที่มีอายุราชการ/อายุการทำงาน อยู่ในช่วง 26 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาคือ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8 และน้อยที่สุดคือ 11 -15 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.5

5. ส่วนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาคือมีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.9 มีประสบการณ์ 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.3 มีประสบการณ์ 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.3 และน้อยที่สุด คือมีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.1

6. ระดับชั้นที่สอน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 17.6 เท่ากัน รองลงมา คือ สอนมากกว่า 1 ระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 14.4 และน้อยที่สุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 9.5

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม (n = 222)

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.30	0.85	มาก	2
2	ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	4.35	0.82	มาก	1
3	ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง	4.21	0.86	มาก	3
4	ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง	4.20	0.86	มาก	4
5	ด้านผู้เรียน	4.18	0.86	มาก	5
รวม		4.25	0.85	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความความพึงพอใจ ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.86)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็กในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทางและด้านผู้เรียน

ตารางที่ 4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	การมอบหมายงานบุคลากร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนมีความเหมาะสม	4.37	0.84	มาก	3
2	มีบุคลากรจัดการด้านการใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยเฉพาะ	4.30	0.83	มาก	6
3	มีการเพิ่มพูนทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกล ผ่านดาวเทียมสำหรับบุคลากรจริงอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.91	มาก	9
4	มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม	4.36	0.82	มาก	4
5	มีการจัดการประชุมบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนจากมูลนิธิฯ	4.25	0.86	มาก	7
6	มีบุคลากรที่มีความสามารถด้านเทคนิคและวิชาการด้านการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.24	0.90	มาก	10
7	มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับตารางเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	4.59	0.68	มากที่สุด	1
8	มีการจัดทำบอร์ดสำหรับติดตารางเรียนเพื่อเป็นการประกาศให้ครูและนักเรียนได้ทราบโดยทั่วกัน	4.42	0.82	มาก	2
9	การจัดทำแผนการใช้ห้องเรียนสำหรับสอนด้วยรายการโทรทัศน์	4.37	0.85	มาก	3
10	มีการจัดทำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน	4.30	0.78	มาก	6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
11	มีการดูแลอุปกรณ์ และงานดาวเทียมให้พร้อมใช้และปลอดภัย สำหรับนักเรียนเสมอ	4.31	0.86	มาก	5
12	หน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างเหมาะสม	4.24	0.88	มาก	8
13	จัดทำแผนการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียน	4.16	0.89	มาก	12
14	นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียนตามแผน	4.17	0.92	มาก	11
15	นำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู	4.14	0.89	มาก	13
รวม		4.30	0.85	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 14 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้อง กับตารางเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.89)

ตารางที่ 4.4 ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสม ไม่คับแคบ	4.47	0.80	มาก	4
2	ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อยเอื้อต่อการเรียนรู้	4.34	0.82	มาก	9
3	ห้องเรียนมีการควบคุมเสียงรบกวนจากภายนอก	4.41	0.79	มาก	6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
4	ห้องเรียนมีความสว่างเหมาะสมเพียงพอ	4.22	0.87	มาก	14
5	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่น รบกวน	4.23	0.85	มาก	13
6	อุณหภูมิภายในห้องเรียนเหมาะสมสำหรับ การเรียนรู้	4.24	0.86	มาก	12
7	มีมุมสำหรับจัดเก็บสื่อ และอุปกรณ์ในการ จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	4.16	0.91	มาก	15
8	มีสถานที่ติดตั้งเครื่องรับ แปลสัญญาณ ดาวเทียม และ มอนิเตอร์ที่ปลอดภัย สำหรับนักเรียน	4.29	0.86	มาก	10
9	ขนาดและระดับของโต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสม กับนักเรียน	4.29	0.88	มาก	10
10	ขนาดของจอโทรทัศน์เหมาะสมนักเรียน สามารถมองเห็นได้ชัดเจนทุกคน	4.37	0.78	มาก	8
11	การติดตั้งจอโทรทัศน์ มีความสูงถูกต้อง ตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับ สายต่านักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20 – 1.50 เมตร	4.52	0.70	มากที่สุด	1
12	ระยะห่างจากจอโทรทัศน์ กับที่นั่งนักเรียน แถวแรกถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ มีระยะห่างมากกว่า 1.50 เมตร	4.42	0.79	มาก	5
13	นักเรียนทุกคนอยู่ในตำแหน่งที่สามารถ มองเห็นจอโทรทัศน์ได้อย่างชัดเจน	4.48	0.73	มาก	3
14	โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม นักเรียนทุกคนในห้องสามารถฟังได้ อย่างชัดเจน	4.50	0.76	มากที่สุด	2
15	โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม ไม่ดังรบกวนห้องอื่น	4.25	0.84	มาก	11
16	ตารางออกอากาศมีขนาดที่เหมาะสม และติดไว้ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน	4.38	0.84	มาก	7
รวม		4.35	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 14 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดตั้งจอโทรทัศน์มีความสูงถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับสายตานักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20 – 1.50 เมตร ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีมุมสำหรับจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.91)

ตารางที่ 4.5 ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง มีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.25	0.90	มาก	6
2	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.99	0.87	มาก	9
3	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีน้ำเสียงชัดเจนดี	4.02	0.87	มาก	8
4	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีบุคลิกภาพที่ดี	4.28	0.87	มาก	4
5	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางสรุปเนื้อหาของแต่ละชั่วโมง	4.35	0.83	มาก	2
6	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง เนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา	4.42	0.76	มาก	1
7	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อมีความเหมาะสมกับระดับชั้น	4.31	0.76	มาก	3
8	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อการสอนให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว	4.26	0.86	มาก	5
9	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเป็นต้นแบบการสอนที่ดี	4.22	0.94	มาก	7
10	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีรูปแบบหรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลาย	3.99	0.92	มาก	9
รวม		4.21	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 10 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง เนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.76) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ข้อ คือครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.87) และครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง มีรูปแบบหรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลาย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 4.6 ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ครูศึกษาแผนการสอนล่วงหน้าจากคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมฉบับปรับปรุง	4.25	0.89	มาก	6
2	ครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในแต่ละวิชาตามคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	3.99	0.89	มาก	13
3	ครูเตรียมใบงาน และใบความรู้ที่ใช้ประกอบการเรียน ในแต่ละวิชาตามคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	4.01	0.88	มาก	12
4	ครูร่วมจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง	4.26	0.87	มาก	5
5	ครูคอยควบคุม ดูแล ให้นักเรียนเรียนรู้ไปพร้อมกับโรงเรียนต้นทางตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอน	4.41	0.75	มาก	2
6	ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.76	มาก	1
7	ครูสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่เรียนในแต่ละชั่วโมงร่วมกับนักเรียน	4.29	0.85	มาก	4
8	ครูทบทวนงานที่มอบหมายให้นักเรียนจะต้องปฏิบัติ หลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง	4.36	0.80	มาก	3
9	ครูทบทวนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่นักเรียนจะต้องเตรียมเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ในชั่วโมงต่อไป	4.29	0.88	มาก	4
10	ครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง	3.99	0.91	มาก	13
11	ครูนำผลการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม	4.17	0.84	มาก	9
12	ครูมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม	4.18	0.90	มาก	8

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
13	ครูได้ดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ทุกครั้ง	4.08	0.90	มาก	11
14	ครูรวบรวมผลการวัดผลการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.10	0.91	มาก	10
15	ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.86	มาก	7
	รวม	4.20	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ข้อ คือครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียน ในแต่ละวิชาตามคู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.89) และครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.91)

ตารางที่ 4.7 ด้านผู้เรียน (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	นักเรียนเข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม	4.18	0.89	มาก	8
2	นักเรียนสามารถเปิด/ปิดโทรทัศน์และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	4.45	0.71	มาก	1
3	นักเรียนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่กำหนดให้ล่วงหน้า	4.05	0.88	มาก	12
4	นักเรียนร่วมทำกิจกรรมพร้อมกับนักเรียนโรงเรียนต้นทาง	4.20	0.91	มาก	6
5	นักเรียนตั้งใจทำผลงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด	4.38	0.79	มาก	2
6	ผลงานของนักเรียนแต่ละชิ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์	3.90	0.97	มาก	14

ตารางที่ 4.7 ด้านผู้เรียน (n = 222)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
7	นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน กับการ ทำกิจกรรมพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง ไม่เบื่อหน่าย	4.35	0.86	มาก	3
8	นักเรียนร่วมสรุปสาระสำคัญของเนื้อหา ที่เรียนในแต่ละชั่วโมง	4.25	0.88	มาก	4
9	เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมนักเรียนจัดเก็บวัสดุ และอุปกรณ์ การเรียนเข้าที่เป็นระเบียบ เรียบร้อย	3.99	0.90	มาก	13
10	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร	4.22	0.83	มาก	5
11	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร	4.17	0.85	มาก	9
12	นักเรียนมีความสามารถในการคิด	4.18	0.86	มาก	8
13	นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา	4.08	0.87	มาก	11
14	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ ทักษะชีวิต	4.10	0.88	มาก	10
15	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี	4.21	0.87	มาก	7
รวม		4.18	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ของครู
โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านผู้เรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนสามารถเปิด/ปิดโทรทัศน์
และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.71) และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผลงานของนักเรียนแต่ละชั้นมีความถูกต้องสมบูรณ์ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.97)

ข้อเสนอแนะ

ผลวิเคราะห์ข้อมูล แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกล
ผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
มีดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้ผลการเรียนแต่ละ
รายวิชา มีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ครบตามตัวชี้วัด และมาตรฐานของแต่ละ
วิชาได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีครูไม่ครบทุก
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบมา และครูไม่ครบชั้นจำนวน 5 คน

2. การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม มีประโยชน์กับครูผู้สอน โรงเรียนปลายทางมาก จำนวน 5 คน

3. การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ช่วยให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีครูไม่ครบชั้นเป็นไปได้ด้วยดี มีความสมบูรณ์มากขึ้น แต่บางวิชาที่มีอุปสรรคเรื่องใบงาน ครูต้นทางไม่ได้ขึ้นเว็บไซต์หรือแนบมาในคู่มือ ทำให้ไม่ได้ทำไปพร้อมๆ กัน จำนวน 2 คน

4. การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง ควบคุมควบคุมนักเรียนตลอด คอยเสริมความรู้ และสรุปบทเรียนทุกครั้ง จำนวน 2 คน

5. ในบางครั้งโรงเรียนต้นทางทำกิจกรรมเร็ว เนื่องจากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ มากกว่านักเรียนปลายทาง จำนวน 2 คน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมของครูผู้สอนระดับในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
- 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
- 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านผู้เรียน ต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร คือครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 572 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 222 คน ได้มาจากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 3 ตอน โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้ (1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก (2) สร้างแบบสอบถาม (3) ตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (4) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (5) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และ (6) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการ ติดต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย และประสานงานกับครูในโรงเรียนขนาดเล็กที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อช่วยในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 10 – 17 มีนาคม พ.ศ. 2561 โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 232 ฉบับ ได้รับคืน 222 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.69 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.4.1 ผลการวิจัยโดยรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็น เพศหญิง อายุระหว่าง 51 – 60 ปี เป็นครู คศ.3 ที่มีอายุราชการมากกว่า 26 ปีขึ้นไป ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม 10 ปีขึ้นไป ระดับชั้นที่สอน โดยใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ได้แก่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.4.2 ผลการวิจัยความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยระดับความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า

1) **ด้านการจัดการเรียนการสอน** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้อง กับตารางเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา

อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือนำผลการนิเทศมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน ของครู อยู่ในระดับมาก

2) *ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตั้งจอโทรทัศน์ มีความสูงถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับ สายตานักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20 – 1.50 เมตร อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ มีมุมสำหรับจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอยู่ในระดับมาก

3) *ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง เนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา อยู่ในระดับ มาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ข้อ คือครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และครูผู้สอน วิทยาลัยต้นทางมีรูปแบบ หรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลาย อยู่ในระดับมาก

4) *ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง* โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 ข้อคือครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียน ในแต่ละวิชา ตามคู่มือครูพระราชทาน สอนทางไกลผ่านดาวเทียม และครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละชั่วโมงอยู่ในระดับมาก

5) *ด้านผู้เรียน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียน สามารถเปิด/ปิดโทรทัศน์ และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และข้อที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผลงานของนักเรียนแต่ละชิ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียน ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้

2.1 *ด้านการจัดการเรียนการสอน* ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้อง กับตารางเวลาออกอากาศ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เนื่องจากบทบาทของครูผู้สอน ต้องจัดทำ ตารางสอนของโรงเรียนให้สอดคล้อง กับตารางออกอากาศ มิฉะนั้นไม่สามารถรับการถ่ายทอดผ่าน รายการโทรทัศน์ทางไกลได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (2557) กล่าวว่า บทบาทของครูผู้สอน ต้องมีการจัดทำตารางสอนของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับตารางออกอากาศ แต่ละวัน จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.2 *ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน* ผลการวิจัยพบว่า มีการติดตั้งจอโทรทัศน์มี ความสูงถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับสายตานักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20– 1.50 เมตรมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากระยะดังกล่าวเป็นระยะที่มีความเหมาะสม จากการสังเกตนักเรียน ไม่ต้องขะเงอศรีษะมองโทรทัศน์ ขณะที่กำลังรับชมรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานพื้นฐาน เกี่ยวกับการติดตั้งจอโทรทัศน์ เหมาะสมกับระดับสายตาของนักเรียน พิจารณา คือ ติดตั้งจอโทรทัศน์

เหมาะสมกับระดับสายตาของนักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20 - 1.50 เมตร ทำให้โรงเรียนในโครงการส่วนใหญ่ ได้ควบคุมดูแลให้มีการติดตั้งตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง เนื่อหาสาระในการสอนแต่ละครั้ง เหมาะสมกับเวลา เนื่องจากมีการกำหนดเวลาเรียนอย่างชัดเจนและครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอน และทราบเวลาของการออกอากาศ ว่าในแต่ละวิชาใช้เวลาานเท่าใด สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) การกำหนดเวลาของการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ต้องกำหนดวัน เวลา อย่างชัดเจน มีการควบคุมคุณภาพจากศูนย์กลาง และครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอน

2.4 ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง ผลการวิจัยพบว่า ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนปลายทาง ไม่สามารถเจอครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ดังนั้น ครูผู้สอนปลายทางมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาในการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) บทบาทของครูผู้สอนปลายทางต้องเตรียม และจัดกิจกรรมทั้งก่อน ระหว่างและหลังรับชมรายการที่ออกอากาศแต่ละครั้ง เมื่อมีปัญหาครูต้องแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอน

2.5 ด้านผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเปิดและปิดโทรทัศน์ และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ทั้งนี้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) บทบาทของผู้เรียน ต้องทำความเข้าใจวิธีการเรียนรู้จากการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมตามที่ครูแนะนำ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ควรนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น หากผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมจะช่วยให้พบข้อดีและข้อเสียของการจัดการเรียนการสอน และครูควรนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมบรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

3.1.2 ผลการวิจัยพบว่า มุมสำหรับจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นจึงควรจัดหาสถานที่หรือห้องในการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3.1.3 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง มีรูปแบบหรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางจึงควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีวิธีนำเสนอเนื้อหาให้หลากหลาย

3.1.4 ผลการวิจัยพบว่า ครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในแต่ละวิชา ตามคู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียน

การสอนในแต่ละชั่วโมง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น หากครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในแต่ละวิชาตามคู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนปลายทาง สามารถปฏิบัติกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียนโรงเรียนต้นทาง จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งหากครูมีการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละชั่วโมงแล้วนำผลการบันทึก มาวิเคราะห์หาปัญหา จะช่วยให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.5 ผลการวิจัยพบว่า ผลงานของนักเรียนแต่ละชั้นมีความถูกต้องสมบูรณ์ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ครูควรปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน มีความรัก มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ และในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชั้น ออกมาถูกต้องสมบูรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจ และเห็นประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ช่วยให้ผู้เรียนสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดแคลนสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอให้มีการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมของครูและนักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำผลการศึกษาเปรียบเทียบและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร เป้าสุวรรณ และคณะ. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุโขทัย*. ม.ป.ท.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2539). *รายงานการประเมินผลรูปแบบและขั้นตอนการจัดกิจกรรม การพบกลุ่มการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2540). *รายงานการติดตามผลการทดลองโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ภาคเรียนที่ 2/2539*. กรุงเทพฯ. ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอก โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2542). *เทคโนโลยีดาวเทียมเพื่อการศึกษาทางไกล*. กรุงเทพฯ. คอมโซน.
- กรรวิ กั้นเงิน. (2548). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของท่องเที่ยวในประเทศไทยชาย*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- กาญจนา อรุณสุขรุจี. (2546) *ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขแก่คนในชาติสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2557). *กรอบ ความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านการศึกษา*. สืบค้นจาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrcinf/nrc2557-issue5-reform01.pdf.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2555) *การศึกษาทางไกลกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ใน *ประมวลสาระชุด วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. หน่วยที่ 12. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2551). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเกียรติ ขัติเนตร. (2548). *การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขยายโอกาสในเขต อำเภอมารจิม จังหวัดน่าน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ปัญญา วีระวัฒน์. (2541). *การประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในจังหวัดอำนาจเจริญ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. (2547). *การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การเรียนรู้ ตลอด ชีวิตด้วยเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- สภาระ นิมมานเหมินท์. (2552). *การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- สนอง ฉิมนานนท์. (2537). *ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารและการศึกษา. การศึกษาผ่านดาวเทียม*, 7(1), 8-12.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (2560). *ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2557). *แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV)*. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.
- อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์. (2540). *เอกสารการสอนการศึกษาทางไกล*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน. (2543) *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาสถานีเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. นายสฤชดี ชัยมาลา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2. นางปัญจรัชต์ สุจำนงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
3. นายเริงชัย วรรณกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล
ตำแหน่ง ครู
วิทยฐานะชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

2. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับ จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นายขจรเกียรติ บุญนา

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ตรงกับความเป็นจริงของท่าน ดังนี้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

21-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

3. ตำแหน่ง

ครูอัตราจ้าง

พนักงานราชการ

ครูผู้ช่วย

ครู คศ.1

ครู คศ.2

ครู คศ.3

ครู คศ.4

4. ท่านมีอายุราชการ/อายุการทำงานจำนวนเท่าใด

น้อยกว่า 1 ปี

1 – 5 ปี

6 - 10 ปี

11- 15 ปี

16 – 20 ปี

21- 25 ปี

26 ปีขึ้นไป

5. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

น้อยกว่า 1 ปี

1 – 3 ปี

4 - 6 ปี

7 – 9 ปี

10 ปีขึ้นไป

6. ท่านสอนในระดับชั้นใด

ประถมศึกษาปีที่ 1

ประถมศึกษาปีที่ 2

ประถมศึกษาปีที่ 3

ประถมศึกษาปีที่ 4

ประถมศึกษาปีที่ 5

ประถมศึกษาปีที่ 6

สอนมากกว่า 1 ระดับชั้น

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการใช้โทรทัศน์ทางไกลของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตรงตามความเป็นจริงดังนี้
ครูต้องการแสดงความคิดเห็น โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจในระดับมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1. การมอบหมายงานบุคลากร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียน มีความเหมาะสม					
2. มีบุคลากรจัดการด้านการใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยเฉพาะ					
3. มีการเพิ่มพูนทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับบุคลากรจริงจังก่อต่อเนื่อง					
4. มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคในการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม					
5. มีการจัดการประชุมบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนจากมูลนิธิฯ					
6. มีบุคลากรที่มีความสามารถด้านเทคนิคและวิชาการด้านการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม					
7. มีการจัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับตารางเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา					
8. มีการจัดทำบอร์ดสำหรับติดตารางเรียน เพื่อเป็นการประกาศให้ครู และนักเรียนได้ทราบโดยทั่วกัน					
9. การจัดทำแผนการใช้ห้องเรียนสำหรับสอนด้วยรายการโทรทัศน์					
10. มีการจัดทำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน					
11. มีการดูแลอุปกรณ์ และงานดาวเทียมให้พร้อมใช้และปลอดภัยสำหรับนักเรียนเสมอ					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
12. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญสนับสนุนการดำเนินการอย่างเหมาะสม					
13. จัดทำแผนนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียน					
14. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียนตามแผน					
15. นำผลงานนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู					
2. ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน					
1. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่คับแคบ					
2. ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อยเอื้อต่อการเรียนรู้					
3. ห้องเรียนมีการควบคุมเสียงรบกวนจากภายนอก					
4. ห้องเรียนมีความสว่างเหมาะสมเพียงพอ					
5. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่นรบกวน					
6. อุณหภูมิภายในห้องเรียนเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้					
7. มีมุมสำหรับจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม					
8. มีสถานที่ติดตั้งเครื่องรับ แปลสัญญาณดาวเทียม และมอดิเตอร์ที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน					
9. ขนาดและระดับของโต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสมกับนักเรียน					
10. ขนาดของจอโทรทัศน์เหมาะสมนักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจนทุกคน					
11. การติดตั้งจอโทรทัศน์มีความสูง ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับสายตานักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20-1.50 เมตร					
12. ระยะห่างจากจอโทรทัศน์กับที่นั่งนักเรียนแถวแรกถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน คือมีระยะห่างมากกว่า 1.50 เมตร					
13. นักเรียนทุกคนอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นโทรทัศน์ได้อย่างชัดเจน					
14. โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม นักเรียนทุกคนในห้องสามารถฟังได้อย่างชัดเจน					
15. โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม ไม่ดังรบกวนห้องอื่น					
16. ตารางออกอากาศมีขนาดที่เหมาะสม และติดไว้ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3. ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง					
1. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
2. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย					
3. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีน้ำเสียงชัดเจนดี					
4. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีบุคลิกภาพที่ดี					
5. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางสรุปเนื้อหาของแต่ละชั่วโมง					
6. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา					
7. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อมีความเหมาะสมกับระดับชั้น					
8. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว					
9. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเป็นต้นแบบการสอนที่ดี					
10. ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีรูปแบบหรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลาย					
4. ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง					
1. ครูศึกษาแผนการสอนล่วงหน้าจากคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมฉบับปรับปรุง					
2. ครูเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในแต่ละวิชาตามคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม					
3. ครูเตรียมใบงานและใบความรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนในแต่ละวิชาตามคู่มือพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียม					
4. ครูร่วมจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง					
5. ครูคอยควบคุม ดูแลให้นักเรียนเรียนรู้ไปพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง ตลอดเวลาการจัดการเรียนการสอน					
6. ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน					
7. ครูสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่เรียนในแต่ละชั่วโมงร่วมกับนักเรียน					
8. ครูทบทวนงานที่มอบหมายให้นักเรียนจะต้องปฏิบัติหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง					
9. ครูทบทวนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่นักเรียนจะต้องเตรียมเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงต่อไป					
10. ครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง					
11. ครูนำผลการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
12. ครูมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต พฤติกรรม					
13. ครูได้ดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ทุกครั้ง					
14. ครูรวบรวมผลการวัดผลการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล และ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
15. ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
5. ด้านผู้เรียน					
1. นักเรียนเข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกล ผ่านดาวเทียม					
2. นักเรียนสามารถเปิด/ปิดโทรทัศน์และอุปกรณ์รับสัญญาณ ดาวเทียมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย					
3. นักเรียนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่กำหนดให้ล่วงหน้า					
4. นักเรียนร่วมทำกิจกรรมพร้อมกับนักเรียนโรงเรียนต้นทาง					
5. นักเรียนตั้งใจทำผลงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด					
6. ผลงานของนักเรียนแต่ละชิ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์					
7. นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน กับการทำกิจกรรมพร้อมกับ โรงเรียนต้นทางไม่เบื่อหน่าย					
8. นักเรียนร่วมสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่เรียนในแต่ละชั่วโมง					
9. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมนักเรียนจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์การเรียนเข้า ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย					
10. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร					
11. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร					
12. นักเรียนมีความสามารถในการคิด					
13. นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา					
14. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต					
15. นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นายจรเกียรติ บุญนา

ภาคผนวก ค

ค่าตรวจนี้ความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1	เพศ							
	☐ ชาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ หญิง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	อายุ							
	☐ 21 – 30 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 31 – 40 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 41 – 50 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 51 – 60 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3	ตำแหน่ง							
	☐ ครูอัตราจ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ พนักงานราชการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ครูผู้ช่วย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ครู คศ.1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ครู คศ.2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ครู คศ.3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ครู คศ.4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
4	อายุราชการ/อายุการทำงาน							
	☐ น้อยกว่า 1 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 1 – 5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 6 – 10 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 11 – 15 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 16 – 20 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
	☐ 21 - 25 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 26 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5	ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม							
	☐ น้อยกว่า 1 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 1 - 3 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 4 - 6 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 7 - 9 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ 10 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	ระดับชั้นที่สอน							
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
	☐ สอนมากกว่า 1 ระดับชั้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน
ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง และด้านผู้เรียน

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1	การมอบหมายงานบุคลากร/ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ใน โรงเรียนมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	มีบุคลากรจัดการด้านการ ใช้สื่อการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมโดยเฉพาะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3	มีการเพิ่มพูนทักษะในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับ บุคลากรจริงจิ่งต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
4	มีการอบรมเพื่อพัฒนา บุคลากรด้านเทคนิคในการ ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5	มีการจัดการประชุมบุคลากร เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียน การสอนจากมูลนิธิฯ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	มีบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านเทคนิคและวิชาการ ด้านการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้	
7	มีการจัดตารางเรียนให้ สอดคล้องกับตารางเวลา ออกอากาศรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
8	มีการจัดทำบอร์ดสำหรับ ติดตารางเรียน เพื่อเป็นการ ประกาศให้ครูและ นักเรียนได้ทราบโดยทั่วกัน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
9	การจัดทำแผนการใช้ห้องเรียนสำหรับสอนด้วยรายการโทรทัศน์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
10	มีการจัดทำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมฯ เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้	
11	มีการดูแลอุปกรณ์ และจานดาวเทียมให้พร้อมใช้ และปลอดภัยสำหรับนักเรียนเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
12	หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญสนับสนุนการดำเนินการอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
13	จัดทำแผนนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
14	นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียนตามแผน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
15	นำผลงานนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2. ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน								
1	ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่คับแคบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อยเอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3	ห้องเรียนมีการควบคุมเสียงรบกวนจากภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
4	ห้องเรียนมีความสว่างเหมาะสมเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
5	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่นรบกวน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	อุณหภูมิภายในห้องเรียนเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
7	มีมุมสำหรับจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
8	มีสถานที่ติดตั้งเครื่องรับแปลงสัญญาณดาวเทียม และมอเตอร์ที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
9	ขนาดและระดับของโต๊ะ เก้าอี้เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
10	ขนาดของจอโทรทัศน์เหมาะสมนักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจนทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
11	การติดตั้งจอโทรทัศน์มีความสูงถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะกับระดับสายตา นักเรียน ความสูงจากพื้นระหว่าง 1.20-1.50 เมตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
12	ระยะห่างจากจอโทรทัศน์กับที่นั่งนักเรียนแถวแรกถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน คือมีระยะห่างมากกว่า 1.50 เมตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
13	นักเรียนทุกคนอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นโทรทัศน์ได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
14	โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม นักเรียนทุกคนในห้องสามารถฟังได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
15	โทรทัศน์มีความดังของเสียงที่เหมาะสม ไม่ดังรบกวนห้องอื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
16	ตารางออกอากาศมีขนาดที่เหมาะสม และติดไว้ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3. ด้านครูผู้สอนโรงเรียนต้นทาง								
1	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีน้ำเสียงชัดเจนดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
4	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีบุคลิกภาพที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางสรุปเนื้อหาของแต่ละชั่วโมง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
7	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อมีความเหมาะสมกับระดับชั้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
8	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางใช้สื่อการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
9	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางเป็นต้นแบบการสอนที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
10	ครูผู้สอนโรงเรียนต้นทางมีรูปแบบหรือวิธีนำเสนอเนื้อหาหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
4. ด้านครูผู้สอนโรงเรียนปลายทาง								
1	ครูศึกษาแผนการสอน ล่วงหน้าจากคู่มือพระราชทาน สอนทางไกลผ่าน ดาวเทียมฉบับปรับปรุง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	ครูเตรียมสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการ เรียนในแต่ละวิชาตามคู่มือ พระราชทานสอนทางไกล ผ่านดาวเทียม	0	+1	+1	3	0.67	ใช้ได้	
3	ครูเตรียมใบงานและใบความรู้ ที่ใช้ประกอบการเรียนใน แต่ละวิชาตามคู่มือ พระราชทานสอนทางไกลผ่าน ดาวเทียม	0	+1	+1	3	0.67	ใช้ได้	
4	ครูร่วมจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับ โรงเรียนต้นทาง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5	ครูคอยควบคุม ดูแลให้ นักเรียนเรียนรู้ไปพร้อมกับ โรงเรียนต้นทางตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	ครูช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
7	ครูสรุปสาระสำคัญของ เนื้อหาที่เรียนแต่ละชั่วโมง ร่วมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
8	ครูทบทวนงานที่มอบหมาย ให้นักเรียนจะต้องปฏิบัติหลัง เสร็จสิ้นการจัดการเรียนการ สอนในแต่ละชั่วโมง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
9	ครูทบทวนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนจะต้องเตรียมเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงต่อไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
10	ครูบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
11	ครูนำผลการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
12	ครูมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
13	ครูได้ดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
14	ครูรวบรวมผลการวัดผลการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
15	ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5. ด้านผู้เรียน								
1	นักเรียนเข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
2	นักเรียนสามารถเปิด/ปิดโทรทัศน์และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
3	นักเรียนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่กำหนดให้ล่วงหน้า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	$\sum R$	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความคิดเห็น	
							ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
4	นักเรียนร่วมทำกิจกรรมพร้อมกับนักเรียนโรงเรียน ต้นทาง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
5	นักเรียนตั้งใจทำผลงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
6	ผลงานของนักเรียนแต่ละชิ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
7	นักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการทำกิจกรรมพร้อมกับโรงเรียนต้นทางไม่เบื่อหน่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
8	นักเรียนร่วมสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่เรียนในแต่ละชั่วโมง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
9	เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมนักเรียนจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์การเรียนเข้าที่เป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
10	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
11	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
12	นักเรียนมีความสามารถในการคิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
13	นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
14	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
15	นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายขจรเกียรติ บุญนา
วัน เดือน ปีเกิด	11 กรกฎาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (เอกอุตสาหกรรมศิลป์) สถาบันราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	บริษัทแปงมันสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่ง	หัวหน้าช่าง

